

Naša anketa

Svet je v pohybe. Vzdaluje a či blíži sa k veľkej vojne? Ak sa blíži, čo by ste urobili, aby nebola?

Ivan Kusý, ZO SZPB Fončorda B. Bystrica: – Kapitalistický trh a záujmy do neho vložené nevyhnutne potrebujú pohyb tovarov a investícií, čomu sa zvykne pomáhať vojnou. Tie sa odohrávajú vo svete neustále. Dnešok je charakteristický tým, že všetci veľmi akútne cítíme tlak na toto riešenie, najmä v našom euroatlantickom priestore.

Ťažko je hrať sa na prognostika, ale faktom je, že demokracia v zmysle usmerňovania politiky zdola nefunguje a tak možnosti jednotlivcov a ich občianskych zoskupení zasiahnuť a ovplyvniť túto situáciu sú minimálne. Ostáva len veriť, že naši zástupcovia na medzinárodných fórach budú jasne, rozhodne a sústavne reprezentovať náš odpor voči vojne a dúfať, že tieto fóra dokážu procesy vedúce k vojne zvrátiť.

Ján Pacek, predseda ObIV SZPB, B. Bystrica:

– Nespokojnosť obyvateľstva narastá, hlavnú príčinu vidím v prehľbujúcom sa stave: chudobných pribúda a mocní a bohatí majú stále viac. Pritom zvolení zástupcovia ľudu to z výšky svojho úradu nevidia a vôbec nie je isté, že ak sa na to pozerajú, či niečo chcú vidieť.

Čoraz viac vystupuje do popredia sila majetku a peňazí. Kvôli nenažratosti kapitalizmu vidím, že sme len krôčik k vojnovému konfliktu. Tí, ktorí to nepochopia, spoluvytvárajú pre svoje deti podmienky, ktoré v Európe boli pred prvou i druhou svetovou vojnou.

Verím v zdravý rozum, v to, že ani jedna matka a otec nechce stáť a žialiť nad hrobom svojho potomka, ktorý padol v boji o väčšie bohatstvo iných.

Ján Kašica, tajomník ObIV SZPB, Zvolen: – Vývoj vo svete sa dostal na svoju ďalšiu križovatku. Staré usporiadanie končí a nové sa rodí.

Vždy, keď končil starý systém, bolo to spojené s nepokojmi a ľudstvo sa priblížilo k vojne. Aj dnes to môže vyústiť do svetového konfliktu. Verím, že svetové elity budú mať chladnú hlavu a nebudú takto riešiť svoje ekonomicko-politické záujmy.

Mária Jendruščáková, tajomníčka ObIV SZPB, Vranov nad Topľou: – Myslím si, že ešte je priskoro hovoriť o tom, či sa približuje alebo nie k veľkej vojne. No aj napriek tomu veľmi záleží ako sa k tomu postaví kompetentní (poslanci v parlamente, vláda, ministerstvo obrany...).

My, ako občania a zároveň aj členovia SZPB, by sme ich mali podporovať v správnom rozhodnutí.

(Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Krajinou tisícich jazier... je Kanada

Kanadskí vedci z univerzity McGilla dokázali s pomocou družicových máp vyrátať objem vody, ktorý obsahujú jazerá našej planéty, majúce plochu nad 10 ha.

Vyšlo im, že týchto jazier máme 1,4 milióna a sumárne sa v nich nachádza 180 tisíc kubických kilometrov vody.

Zároveň vedci odhalili nepravdu známeho sloganu, že štátom „tisícov jazier“ je Fínsko, pretože v skutočnosti najviac ich má práve Kanada. Je to 900 tisíc veľkých i menších jazier.

Vedci vyrátali aj sumárnu dĺžku pobrežia všetkých jazier planéty. Vyšlo im, že má 7 miliónov kilometrov.

A. Mikundová, kp.ru

V SZPB bola otvorená expozícia „Za slobodu“

Zľava sa nachádzajú: Deniska Žiaková v kroji, M. Saloň, K. Kuna, J. Ilanovský, P. Macko a editor zväzového facebooku Ján Rohár.

Dňa 20. decembra 2016 bola v sídle SZPB v Bratislave pod záštitou predsedu vlády SR R. Fica otvorená stála expozícia pokrokových národných a protifašistických tradícií o vzniku a práci Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, ktorá nesie názov „Za slobodu“.

Otvorenia sa zúčastnili a pásku v prítomnosti predsedu SZPB Pavla Sečkára prestrihli vojnoví veteráni brigádny generál Ján Ilanovský a predseda HOSK partizánov v SNP a v zahraničí Karol Kuna spolu so štátnym tajomníkom MO SR Mariánom Saloňom a 1. zástupcom Náčelníka GŠ OS SR genpor. Pavlom Mackom.

Autorom myšlienky a hlavným tvorcom tejto expozície je tajomník Klubu výtvarných umelcov a teoretikov pri SZPB Ladislav Skrak, ktorý účastníkom otvorenia predstavil nielen obsahové členenie výstavy, ale aj unikáty, ktoré sa sem podarilo získať. Spomenul Ivana Galamboša, ktorý je najznámejší slovenský tvorca faximile národno-historických dokumentov; kolekciu výtvarnej tvorby, ktorá bola zadovážená aj vďaka príspevku od predsedu vlády SR, ku ktorej patrí titulné dielo „Zvíťazili“ od akademického maliara Ferdinanda Hložníka, kolekciu grafík, ktorá vznikla pri príležitosti

20. výročia SNP... Jej autori vyrastali na téme Povstania a oslobodenia – Ľudvít Fula, F. Hložník, Albín Brunovský... Pochopiteľne, že L. Skrak neopomenul sochára Jána Kulicha, pretože i jeho tvorba je tu zastúpená.

Pri návšteve expozície „Za slobodu“ si návštevníci budú môcť popozerať nielen historické dokumenty, výtvarné a iné diela, medaile, rovnosťaty a originál samopalů PPŠ, ale aj vojnové filmy.

Stála expozícia SZPB je natoľko faktograficky i emočne bohatá, že sa oplatí vidieť ju nielen našim základným organizáciám, ale hlavne našim partnerským školám.

V. Mikunda

Sečkár: „Bud' sme tu alebo tam. Bud' uznávame pravdivú históriu, alebo nemáme vo zväze čo robiť!“

O výraznú pestrosť rokovania decembrovej Ústrednej rady SZPB sa postarali svojimi príspevkami hlavne jej členovia.

Okrem rokovania o plánovaných bodoch nadniesli tému útokov časopisu Plus 7 dní voči SZPB a požiadali predsedu P. Sečkára o informácie okolo momentálneho stavu právneho riešenia tejto otázky, o stratégii ďalšieho postupu... Vecnosť ním prezentovaných krokov nikto nepochybnil.

Zaznela tiež kritika slovenských odborov, ktoré sa premenovaním svojich zariadení zbavujú vlastných tradícií. SZPB na to upozornil tak KOZ SR, ako aj jej Jednotný majetkový fond (JMF), musíme však konštatovať, že vedenie slovenských odborov je voči vlastným, aj povstaleckým,

tradíciám absolútne ľahostajné a ne všímavé. JMF ďalšie rokovanie so SZPB k tejto otázke vylučuje!

Mimoriadne silná diskusia sa rozpútala okolo (ne)prezentovania protifašistického postoja pri oslave 72. výročia oslobodenia prvej našej obce – Kalinova.

Tému otvoril Ján Uhrík (oblasťný výbor Svidník), ktorý informoval o odhalení pamätníka v Poľsku, čoho bol prítomný. Miestny kňaz sa tam vraj vyznamenal slovami, že „vojna svetová bola vyvolaná fašistickým Nemeckom a komunistickým Sovietskym zväzom! Otvorím si ich sprievodné CD a tam je to isté...“, povedal J. Uhrík a prešiel k téme Kalinova.

Oslavy oslobodenia Kalinova sa konali pod záštitou náčelníka GŠ OS SR. „Za SZPB tam vystúpil človek, ktoré-

ho som dovtedy ani nepoznal (neskôr sa ukázalo, že to bol oblasťný predseda z Humenného Benjamín Bláha), ktorý ani raz nespomenul, kto oslobodil Kalinov! Červená armáda sa tam nespomenula ani v jednom prejave, ani jedným slovom. Hovorilo sa len, že Kalinov bol oslobodený. Tak isto k tomu pristúpil aj generál M. Maxim...“, povedal Uhrík a poukázal na to, že tí, ktorí boli na oslave Dňa hrdinov KDO na Dukle, „ste počuli z úst ministra obrany P. Gajdoša to isté. On ešte povedal „vojská z východu“. Našťastie to tam otvorene povedal predseda vlády a náš predseda“.

„Včera ráno počúvam správy o výročí prepadu Pearl Harboru“, zdôraznil J. Uhrík, „a počujem, že Spojené štáty americké boli víťazom 2. sv. vojny. Čiže podľa tohto všetkého Sovietsky

(Pokračovanie na str. 3)

Na zamyslenie:

Dnes je jednoduchšie milión ľudí zabiť,
ako ich milión ovládať.

Z. BRZEZINSKI

ISSN 03223-2018

9 770323 201002

01

Trump potvrdil, že USA nebudú „zvrhávať režimy“ v iných štátoch

Zvolený prezident USA Donald Trump potvrdil, že jeho administrácia nebude uskutočňovať zahraničnú politiku, smerujúcu na „zvrhávanie režimov“ v iných štátoch.

„My nebudeme zvrhávať režimy a vlády. Pamätáte sa na šesť biliónov dolárov na Blízkom východe? Naším cieľom je stabilita a nie chaos. Preto, lebo my chceme obnoviť náš štát –

konečne!“ Vyhlásil Trump, vystupujúc v štáte Ohio na svojom prvom mítingu od víťazstva vo voľbách 8. novembra.

Donald Trump tým potvrdil svoj predvolebný sľub, že USA

„míňajú šesť biliónov dolárov na vojny na Blízkom východe a štát je pritom úplne rozvrátený.“

Podľa ria.ru, 2. 12. 2016

Lavrov odovzdal členom OBSE svedectvá sľubov o nepribližovaní sa NATO na východ

Na tlačovej konferencii v Hamburgu minister zahraničia RF Sergej Lavrov oznámil, že odovzdal štátom OBSE odtajnené dokumenty, v ktorých lídri štátov Európy ubezpečovali, že NATO sa neposunie na východ.

„Dnes štáty NATO počas dvoch posledných samitov vo Walese a vo Varšave prijali rozhodnutia, ktoré zásadne menia situáciu o výzbroji v Európe. A to nehovorím o zabudnutých a nespomínaných zárukách o nerozšírovaní NATO na východ, ktoré sa dávali ešte So-

vietskemu zväzu,“ prináša jeho slová RIA Novosti.

„Včera sme to pripomenuli a, mimochodom, ja som svojim kolegom odovzdal dokumenty, ktoré boli odtajnené, keď Michail Gorbačov besedoval s Helmutom Kohlom, Eduardom Ševardnadzem, besedoval

s Hansom-Dietrichom Genscherom a (štátny tajomník USA) James Baker sa tiež zúčastnil týchto rozhovorov, veľmi presne je tam napísané, že všetci títo činitelia z Nemecka, USA – a Francois Mitterrand sa tiež zúčastnil týchto rozhovorov – oni veľmi presne hovorili o tom, že nijakého presunu NATO na východ nebude a tým viac vojenská infraštruktúra NATO sa nebude približovať k hraniciam nášho štátu,“ vyhlásil Lavrov.

Podľa vz.ru, 9. 12. 2016

Erdogan usvedčil koalíciu na čele s USA z podpory IŠ

Prezident Turecka T. Erdogan vyhlásil, že má dôkazy o podpore teroristických zoskupení v Sýrii, vrátane Islamského štátu, zo strany koalície, na čele ktorej sú USA, uvádza agentúra Reuters.

„Oni nás obviňovali z podpory IŠ. Teraz oni

podporujú teroristické skupiny, vrátane IŠ, YPG (oddiely ľudovej domobrany) i PDS (Demokratický zväz). Toto je veľmi zjavné. Máme na to potvrdené dôkazy, vrátane fotografií a video,“ vyhlásil Erdogan počas tlačovej konferencie v Ankare.

Podľa ria.ru, 27. 12. 2016

Bývalý šéf Služby bezpečnosti Ukrajiny vyjavuje, že na Majdane zabíjali ľudí snajperi z Gruzínska, Pobaltska a...

Na Majdane strieľali snajperi a ženisti z Gruzínska, pobaltských štátov, Poľska a taktiež inštruktori z Francúzska a Nemecka, vyhlásil bývalý šéf Služby bezpečnosti Ukrajiny Alexander Jakimenko, vystupujúc v Dorogomilovskom súde Moskvy.

„Dozvedeli sme sa, že na Ukrajinu a na územie Majdanu prišli zahraniční špecialisti pochybného charakteru. Bolo nám známe, že to boli ostreľovači a snajperi. Boli to predstavitelia Gruzínska, Pobaltska,

Poľska. Boli tu aj Francúzi a Nemci, ktorí sa prišli zúčastniť na tzv. mierových podujatiach, no v skutočnosti boli bezprostrednými inštruktormi týchto skupín,“ cituje jeho slová RIA Novosti.

Príslušníci silových rezortov podľa neho vedeli kde majú poschovávané zbrane a aj laboratóriá na výrobu výbušnín. „Bolo to v budove Domu odborov. Uskutočnili sme operačnú kombináciu, prenikli sme do budovy a uskutočnili sme foto i videozáznamy všetkých činností, ktoré sa tam konali,“ povedal.

Podľa vz.ru, 16. 12. 2016

Moskovský súd rozhodol – na Ukrajine bol štátny prevrat!

Dorogomilovský súd Moskvy sa stotožnil s podaním poslanca Verchovnoj rady Ukrajiny Vladimírom Olejnikom a uznal udalosti na Ukrajine v roku 2014 za štátny prevrat.

„Štáb Majdanu pôsobil na veľvyslanectve USA,“ povedal Olejnik, ktorý vymenoval rad príznakov, podľa ktorých išlo o štátny prevrat: obsadenie štátnych budov; nezákonné zmeny zákonov, ktoré zaviedli protestujúci; odstránenie od moci bývalých predstaviteľov štátu a ďalšie.

Sudkyňa počas pojednávania vypočula býva-

lych vysokopostavených činiteľov Ukrajiny, ktorí riadili administráciu prezidenta, generálnu prokuratúru, ministerstvo vnútra a Radu bezpečnosti Ukrajiny. Všetci svedkovia vyhlásili, že udalosti, ktoré sa udiali v Kyjeve hodnotia ako protiústavný a protištátny prevrat.

Podľa nich sa Európska únia vyhrážala zmenou moci na Ukrajine v prípade, že dôjde k odmietnutiu podpisu asociačnej dohody Ukrajiny s EÚ. Bývalý predseda Bezpečnostnej rady Ukrajiny Alexander Jakimenko vyhlásil, že na Majdane všetko riadili oficiálni funkcionári USA.

Podľa ria.ru, 27. 12. 2016

Marine Le Pen nazvala zjednotenie Krymu s Ruskom za zákonné

Poznamenala, že nevidí žiadne dôvody, aby uskutočnené referendum spochybnila.

Líderka „Národného frontu“ takýto názor vyslovila počas

diskusie s novinármi, čo zaznamenala televízia BFM TV. „Re-

ferendum sa konalo, obyvatelia Krymu vyjadrili želanie pripojiť sa k Rusku. Nevidím žiadny dôvod na spochybnenie tohto referenda,“ (marec 2014) povedala.

Podľa kp.ru, 3. 1. 2017

Čo píšú iní

■ Seminár o tvrdých a logických pravdách

...keď skúmame javy, ktoré sa stali, tak Sovietsky zväz sa so svojim víťazstvom vo vojne rozhodujúcim spôsobom zaslúžil o obnovu hraníc Československa! A nebyť sovietskeho víťazstva v 2. sv. vojne...

...keď v Nemecku hovoríte o vojne, tak tam sa ňou myslí len Nemecko-sovietska alebo Nemecko-východná vojna a dokonca, keď si prečítate zostručnené nemecké dejiny, tak tam sa hovorí, že smerom na západ Wehrmacht kráčal ako nôž po masle, tam neboli žiadne závažné boje. Ani vo Francúzsku!...

Jednoducho povedané, odboj bol v slovanských krajinách (SNP, partizánska vojna v Poľsku, Juhoslávia...). Na Západe nič také nebolo! Sem, tam nejaká sabotážna akcia, ale žiadny vážny odpor proti Nemecku nebol.

To znamená, že len Sovietsky zväz bol zárukou toho, že sa naša republika obnovila... a že Nemecko je na hranici Odra-Nisa. Viete si predstaviť, žeby Nemecko po roku 1990 bolo v predvojnových hraniciach? Po Ostravu...

Slovenskrohľad.sk 20/2016 (výňatok)

■ Británia si osvojila medzinárodnú definíciu antisemitizmu

Veľká Británia si ako jedna z prvých krajín medzinárodného spoločenstva osvojila definíciu antisemitizmu z dielne Medzinárodnej aliancie na pripomínanie si holokaustu (IHRA), ktorá dúfa, že táto definícia bude perspektívne akceptovaná globálne.

Z definície vyplýva, že antisemitizmus je také vnímanie židov, ktoré môže byť charakterizované ako nenávisť voči židom. Slovné a fyzické prejavy antisemitizmu sú namierené voči židovským alebo iným jednotlivcom alebo ich majetku, voči inštitúciám židovskej obce a jej cirkevným zariadeniam.

TASR, 12. 12. 2016 (výňatok)

■ Pre talianskych školákov je Mein Kampf medzi najobľúbenejšími

Talianske ministerstvo školstva spustilo hlasovanie v snahe podporiť čítanie a zistiť, ktoré knihy deti školského veku čítajú najradšej.

Výsledky hlasovania sú nečakané, pretože študenti mali hlasovať len za knihy talianskych autorov, ktoré boli vydané po roku 2000, Mein Kampf túto podmienku teda vôbec nespĺňa.

Alessandro Fusacchia z talianskeho ministerstva školstva, označil výsledky tohto hlasovania za „slobodnú vôľu žiakov“. Hlasovania sa celkovo zúčastnilo 3,5 milióna študentov z viac ako 138 000 škôl, na výber mali vyše 10 000 rôznych kníh, o to viac je prekvapivý výsledok tohto hlasovania. Informácie priniesol denník The Local.

Hlavnespravy.sk, 9. 12. 2016

■ Denník D. Mandráka z Povstania a nemeckého zajatia (1944–1945)

Prvé transporty slovenských vojakov smerovali na územie Tretej ríše už od septembra 1944 a tvorili ich príslušníci východoslovenskej armády, ktorých na prelome augusta a septembra bleskovo odzbrojila nemecká armáda. V tomto prípade ešte nešlo o vojnových zajatcov, pretože ako príslušníci spojeneckej slovenskej armády získali oficiálne status internovaných vojakov. V priebehu novembra 1944 sa k nim pripojili vojaci, ktorí padli do zajatia po porážke Povstania. Podľa odborných odhadov sa v nemeckých zajateckých táborech a v internačných táborech zriadených na území Slovenskej republiky ocitlo približne 30 000 slovenských občanov.

Väčšina zajatých vojakov sa najskôr ocitla v zberných (prechodných) zajateckých táborech na území Slovenska. Tu ich Nemci postupne rozdeľovali do jednotlivých skupín – menšia časť vojakov (prevažne dôstojníci) získala štatút vojnového zajatca, prípadne bola len internovaná, no väčšia časť (poddôstojníci a mužstvo) skončila v pracovných útvaroch alebo dokonca v koncentračných táborech. Po tomto rozdelení boli slovenskí vojaci postupne deportovaní do táborov na území Tretej ríše.

* * *

Podľa odborných odhadov následkom nepredstaviteľného zajateckého strádania sa domov nikdy nevrátilo približne 800 Slovákov. Ďalšie stovky umreli na následky vyčerpania až po návrate domov a u mnohých sa niekoľkomesačné zajatie trvalo podpísalo na zdravotnom stave.

Pamät' národa, roč. XII, č. 3/2016

Sečkár: „Bud' sme tu alebo tam. Bud' uznávame pravdivú históriu, alebo nemáme vo zväze čo robiť!“

(Dokončenie zo str. 1)

zväz asi vôbec nebojoval, či dokonca vôbec sa na bojoch nezúčastnil... Po Stalingrade Nemci asi osprosteli a začali sa porážať sami!... Takto dochádza k deformácii dejín.“

Humenský oblasťný predseda B. Blaha sa začal obhajovať trochu podivne. Akoby režimisticky. Že svoj príhovor staval tak, „aby zarezoval, bol aktuálny a, aby sa páčil väčšine. A že jedna pani bola nespokojná?“

Na toto zareagoval predseda Historickej odbojovej skupiny partizánov v SNP a v zahraničí Karol Kuna. A začal naozaj tvrdiť: „Uvedomme si, že SZPB nie je módnou organizáciou! Ale je organizáciou, ktorá má objektívne a historicky podávať situáciu tak, ako sa v dejinách odohrala. A nie, módne, či sa to niekomu páči alebo nie. To treba jednoznačne povedať!“

Tieto slová podporil aj oblasťný predseda zo Žiaru nad Hronom Jaroslav Bulko: „Ak by som niekedy vystupoval za protikomunistický odboj, tak by som hovoril o tom. Keď však vystupujem za SZPB... my máme nejakú svoju oficiálnu politiku, ktorá je jednoznačne orientovaná na historické fakty, ktoré boli, že hlavnú rolu (pri porážke fašizmu – pozn. Bojovník) mala armáda Sovietskeho zväzu. Či sa to komu páči

alebo nie, Slovensko nikto neprefarbí, že ho oslobodili Američania!“

Pripojil sa aj oblasťný predseda Jozef Marunič z Nových Zámok a oblasťný predseda Ján Hamar z Levíc. Ten povedal, že ak nebudeme zaniepokojení o konkrétnych historických faktoch, tak sa neposunieme ďalej.

Chlapsky silné vyjadrenie mal trnavský oblasťný predseda Jozef Petráš. Poukázal na to, že v katolíckej Trnave to tiež nebolo jednoduché. No keďže on nepopustil a držal sa historickej pravdy, mesto si postupne na reálnu protifašistickú pravdu zvyklo.

Bratislavský oblasťný predseda Martin Krno k tomu povedal, že „tu už ani nejde o modernosť a nedomodnosť, tu prebieha v rámci celého sveta taká manipulácia s médiami, že je to až hrozné. Robím v denníku (Pravda – pozn. Bojovník) a cez ruky mi prechádzajú agentúrne správy, ktoré naše médiá otrocky prekladajú... Viem, čo tam je. Sú to naozaj hrozné veci... Napríklad, stále sa hovorí len o obetiach v koncentračných táboroch, no ostatné obeť akoby ani neexistovali. Aj to je manipulácia!“

Zásadný postoj k téme na záver vyslovil predseda Sečkár. „Bud' sme tu alebo tam. Bud' uznávame pravdivú históriu alebo nemáme vo zväze čo robiť!“

Ďalšie témy

Pri diskusii k novej knihe zvoľenského oblasťného predsedu D. Šablatúru „Oslobodenie“ (písali sme o nej v čísle 24/2016) sa ukázalo, že SZPB má záujem o jej druhé vydanie, pretože by bolo vhodné pre učiteľov dejepisu.

SZPB už má aj svoju vlajku. Vidíme ju za predsedníckym stolom. Obdobné vlajky majú aj všetky oblasťné výbory SZPB.

V inej časti rokovania sa pri tom analyzovali výsledky vedomostných súťaží na školách a členom ÚR SZPB bolo pripomenuté, že sa nachádzame v období, kedy sa tvoria nové učebnice dejepisu.

Ústredný tajomník V. Longauer k tomu prezradil, že tlak na obsah nových učebníc vyvíja aj Ústav

pamäti národa s protikomunistickým odbojom a „treba ustrážiť, aby to nebolo na náš úkor“. „Všade pripomínáme, že UPN je organizácia, ktorá nerieši témy od roku 1938/39, ale zaoberá sa len protikomunistickými otázkami po roku 1945. ÚPN je ideologicky zame-

objednalo menej členských známk na rok 2017. Stále prežíva zlý trend, že členské známky sa doobjednávajú.

Za to, že SZPB rastie členská základňa, vďačíme oblastným organizáciám (predseda menoval len prírastky nad 20 členov): Martin – 30, Michalovce – 37, Piešťany – 24 a Rožňava – 60. K dvadsiatke sa blíži aj Žiar nad Hronom a Nové Mesto nad Váhom.

* * *

Riešila sa aj otázka zvýšenia príspevku pre priamych účastníkov protifašistického odboja a pre vdovy po nich. Ide o sľub, ktorý od predsedu vlády a ministra sociálnych vecí... zaznel už na XVI. zjazde SZPB. K. Kuna k tomu povedal, „ak budeme sedieť a nerobiť nič, tak sa ani nič neudeje!“

* * *

V rôznom zazneli informácie k projektu elektronickej evidencie členskej základne; k racionalizácii Bojovníka, ročník odbojárov i úpravy webovej stránky; dozvedeli sme sa o obnovení vojnového cintorína Červenej armády v Štúrove a bola poskytnutá široká informácia o našom opätovnom vstupe do FIR.

Vedenie tejto medzinárodnej organizácie tvrdí, že SZPB patrí medzi najlepšie protifašistické organizácie na svete. So vstupom do FIR-u sme sa zároveň stali aj súčasťou svetovej organizácie veteránov. V prvej polovici januára bude predsedníctvo FIR v Bratislave.

Vladimír Mikunda

Spoluprácu nám ponúka denník Pravda

Dňa 20. decembra 2016 prijal predseda SZPB P. Sečkár šéfredaktorku denníka Pravda Noru Sliškovú, aby tento slovenský denník vyznamenal Medailou M. R. Štefánika III. stupňa za mediálnu podporu, preukazovanú nášmu zväzu. Zároveň bola rovnakou medailou za seriál Svedectvá pravdy vyznamenaná aj regionálna redaktorka Dagmar Teliščáková.

Z pohľadu SZPB musíme povedať, že poďakovanie týchto dvoch dám za udelené vyznamenanie bolo také úprimné, aké naša pôda už dlho nezažila. A naopak rovnako úprimné bolo hľadanie odpovede na otázku „Čím vám môžeme pomôcť“ od šéfredaktorky N. Sliškovej. A tak sa nám otvorili mediálne dvere pre spravodajstvo z celoslovenských i oblastných podujatí, na mediálnu podporu problémových tém a osobitne na podporu našich vzdelávacích súťaží pre žiakov a študentov.

Na stránkach Pravdy všetko SZPB P. Sečkárom v najbližšom období.

- vmi -

Na snímke zľava: predseda ObIV SZPB Bratislava a redaktor Pravdy Martin Krno, N. Slišková, P. Sečkár a D. Teliščáková.

Dodnes nenaplnený zásadný dokument

Už tradične sa pred Vianocami stretli členovia bratislavskej oblastnej organizácie SZPB, aby si pred budovou na Gajovej ulici 11 v Bratislave pripomenuli 73. výročie podpisu Vianočnej dohody z decembra 1943.

Predseda Oblasťného výboru SZPB Martin Krno pripomenul súvislosti, ktoré viedli k dohode a vytvorili základný rámec odboja i možnosti vojenského povstania. Napriek tomu, že najmä niektorí politici a, žiaľ, aj „historici“ znevažujú Vianočnú dohodu, faktom zostáva, že práve ona mala a dodnes má svoj nepopierateľný význam.

Aby sa vyhlo ďalšiemu skresľovaniu, či historickému nedoceneniu Dohody, bol na spomienkovom podujatí prečítaný celý jej text.

* * *

Druhou časťou bratislavskej spomienky na Vianočnú dohodu 1943 bolo v SZPB úplne nové podujatie, ktoré sa bude šíriť pod názvom „Živé noviny“.

So svojou „živou“ otázkou, či konštatovaním sa mohol zapojiť každý prítomný. Na všetko boli pripravení odpovedať, či doplniť štyria novinári, dvaja historici a jeden vysokoškolský pedagóg.

Najdôležitejšie bolo, ako sa všetci zhodli, že Vianočná dohoda nie je ani po 73 rokoch naplnená, že je nadčasová so svojím spôsobom nazerania na svet a že ju (niečo ako Jin a Jang) charakterizuje vyváženosť záujmov ľudí, ktorí hľadajú k sebe cestu.

- r -

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

Jozef Petráš, predseda ObIV SZPB, Trnava: – Svet sa skutočne rúti do záhuby. Poznám jedného vodcu, ktorému verím, že ak ho nezlikvidujú, tak mier uchráni.

Politikov, ktorí hrdúšia vojnou a prejavujú svoju nenažranosť, by som zatvoril do klietky – do takej, akú poznáme z Levoče. Nechal by som ich tam o hlade a smáde a, aby sme ich my, čo chceme mier, mohli hanobiť aj oplatť.

Štefan Tichý, tajomník ObIV SZPB, Martin: – Vo svete sú stále nejaké vojenské konflikty, aj v tejto chvíli umierajú tisíce nevinných ľudí. Či sa vzdávajú alebo klope na dvere to neviem, nemám čarovnú guľu. Ale to, že vojna je obrovský biznis, to vieme. Vieme kto vyrába a predáva najviac zbraní vo svete?

A čo by som robil, aby nebola vojna? Dajte mi Arabelin prsteň!

Vladimír Zemko, člen SZPB, Šaľa: – ...súčasnemu, triesvo, mierovo a nekorisťnícky rozmýšľajúcemu ľudstvu nezostáva nič iné, len sa primknúť k racionálnym a altruistickým snahám uregulovania svetového chaosu, čo vo svojej podstate znamená, či sa to niekomu páči alebo nie, Rusko. Preto je dôležité, aby sa Európa zobudila a vytvorila priestor na spoločné aktivity na záchranu svetového spoločenstva.

Jozef Výboch, podpredseda ObIV SZPB, Levice: – Je to aktuálna a prvoradá otázka pre ľudstvo. Žiaľ, mnohé médiá otázku vojny a mieru zámerne skresľujú, manipulujú s verejnosťou, obraz nepriateľa predstavujú jednostranne. Tak, ako im to prikazujú ich chlebo-darcovia.

Obdobne sa správajú aj niektorí naši politici. Preto im normálne uvažujúci ľudia neveria. Pred vojnou neschowajú ani svoje rodiny a ani nahrabaný majetok.

Anna Tichá, členka ZO SZPB Martin-Stred: – Momentálne vo svete je 32 aktívnych lokálnych vojenských konfliktov.

Slovensko v 2. svetovej vojne podporovalo nacizmus. V týchto dňoch SR vyslala v úlohe žoldnierov na rozkaz „jastrabov“ svojich vojakov na vojenskú misiu do horúcej zóny – Lotyšsko, možnej globálnej vojny a to všetko bez mandátu nás občanov i OSN. Lotyšsko každoročne usporadúva pochody sympatizantov nacistickej ideológie, bývalí nacisti pochodujú v uniformách SS.

Potrebuje vyššiu účasť na protifašistických podujatiach

Vianočné koledy speváckeho súboru *Nádej z Komjatíc* navodili slávnostnú atmosféru výročného rokovania oblastného výboru SZPB v Nových Zámkoch. Na rokovaní sa zúčastnili delegáti zo všetkých ZO SZPB. Ústrednú radu SZPB zastupoval tajomník *Viliam Longauer* a vedúci organizačného oddelenia *Zdenko Marton*.

Správu o činnosti predniesol oblastný predseda *Jozef Marunič*, ktorý zhodnotil prácu ZO SZPB i ObIV SZPB. Osobitne sa venoval spolupráci so školami, primátormi miest a starostami obcí, politickými stranami, stavom členskej základne, kriticky sa vyjadril k odberu Bo-

jojníka a Ročenie odbojárov. Konštatoval, že úlohy, ktoré oblastný výbor prijal v pláne práce boli splnené, ale vyzval členov k vyššej účasti na protifašistických podujatiach.

V. Longauer vyslovil spokojnosť s prácou oblastného výboru, pritom zdôraznil, že je

potrebné oživiť činnosť organizácií, ktoré už pôsobili v rámci oblastnej organizácie. Zmienil sa aj o odškodňovaní sirôt a snahe ÚR o zvýšenie príplatku pre priamych účastníkov protifašistického odboja – vojnových veteránov.

Z. Marton hovoril o súťaži *Poznaj svoju históriu*, a navrhol využívanie lektorov na besedy v školách.

V diskusii sa členovia zamerali hlavne na plnenie rozpočtu, na

odber zväzovej tlače, na neuverejnené príspevky zo ZO SZPB, na odškodnenie väznených

v koncentračných táboroch, na starostlivosť o hroby a rozmach extrémizmu a fašizmu. – JM –

Pohľad do Dobrej Nivy

Predseda ZO SZPB v Dobrej Nive *Ján Slosiarik* v správe o činnosti vyzdvihol, že obec a jej obyvatelia si vždy dôstojne pripomínajú tri významné dátumy – oslobodenie obce, Deň víťazstva nad fašizmom a Výročie SNP.

V spolupráci so ZŠ s MŠ *Juraja Slávika Neresnického* je pri nich vždy zabezpečený kultúrny program a v auguste pre najmenších aj lampiónový sprievod.

V tomto roku mala úspech aj turistická vychádzka zo Španej Doliny na Staré Hory, ktorú organizačne zabezpečila miestna ZŠ. Jej žiaci sa zapojili aj do súťaže „Medzníky 2. svetovej vojny“, ktorú organizoval Oblastný výbor SZPB Zvolen.

Počet členov organizácie sa v uplynulom roku nezmenil. Pri-

bulod nový člen, ale zomrela nám *Zuzana Kyseľová*, ktorá bola dlhé roky členkou výboru a hospodárkou.

Súčasťou výročného rokovania boli gratulácie jubilantom, v tomto prípade *Zuzane Poliovkovej* a *Marte Mužikovej*.

V diskusii sme sa zamerali hlavne na budúci rok. Pomenovali sme si akcie, na ktorých by sme sa radi zúčastnili, no hlavná bola dohoda, že organizačne na niečo pôjdeme v trojici s JDS a turistami.

Zdenko Zajac, podpredseda ZO SZPB Dobrá Niva

Najstarší pokladník SZPB?

Dňa 15. 12. 2016 prebehlo výročné rokovanie ZO SZPB v Tornali. Za ObIV SZPB v R. Sobote sa ho zúčastnil oblastný predseda *Pavol Brndiar* a člen predsedníctva ObIV SZPB *Jozef Pupala*.

V správe o činnosti predseda *Marian Zelina* uviedol, že z 23 členov má ZO SZPB už iba 2 priamych účastníkov protifašistického odboja a to *Michala Lásku* zo Skerešova, ktorému však už zdravotný stav nedovolil účasť na VČS, a *Artúra Soboňu* z Tornale, ktorý je stále aktívnym členom výboru – pokladníkom ZO SZPB.

ZO SZPB ma z 23 členov 9 žien. Správa taktiež nabádala členov ZO SZPB, aby prehodnotili postoj k odberu dvojtyždenníka *Bojovník* a viacerí si ho opäť objednali. V odbere ročenie je stav dobrý, 15 odoberaných kusov značí, že ročenku odoberá každá rodina.

Predseda tiež vyzdvihol finančnú pomoc veľvyslanectva RF v SR pri rekonštrukcii pamätníka osloboditeľov v meste. Pamätník je zrenovovaný, treba ešte upraviť vonkajšiu terasu jeho okolia.

Osobitou časťou správy bolo rozhodnutie minulých rozhodnutí, orientovať sa na získavanie nových členov z radov pedagógov. Tento zámer sa vyplatil, pretože sa podarilo podchytiť a zapojiť žiakov škôl v meste do aktivít ZO SZPB, najmä do streleckej súťaže družstiev ZŠ a stredných škôl v rámci memoriálu maršala *Malinovského*.

Oblastný predseda *P. Brndiar* v diskusii poukázal na súčasné nebezpečenstvo radikalizácie neofašizmu, ktorý nachádza živnú pôdu práve v dôsledku migračnej problematiky. Preto je nevyhnutné, aby aj SZPB svoju činnosť zameral vo väčšom úsilí na poukazovanie nebezpečenstva aktivizácie neofašistických strán a hnutí. – JP –

Vpravo dole je „najstarší pokladník SZPB!“

So skutočne veľkými cieľmi

ZO SZPB Hanušovce nad Topľou uskutočnila výročné rokovanie za účasti primátora *Štefana Straku*. Ten pripomenul dôležitosť a veľký význam takýchto organizácií v práci s mládežou a pripomínanie si dejinných udalostí pre našu súčasnosť.

Program pokračoval podaním správy o činnosti, vyúčtovaním členských a sponzorských príspevkov za rok 2016 a prerokovaním plánu činnosti na rok 2017.

Osobitým bodom bolo schvaľovanie. Schválili sme moju (predsedníčky ZO SZPB) písomne

predloženú žiadosť na Mestský úrad v Hanušovciach nad Topľou o obnovenie pamätnej tabule, ktorá bola umiestnená na budove Malého kaštieľa a zároveň žiadosť o re-

Helena Lipčáková, predsedníčka ZO SZPB

Patríme medzi najakcieschopnejšie

Správa výboru 23. 11. komplexne zhodnotila činnosť ZO SZPB pri ZV SR klub Prešov od ostatného výročného rokovania.

Čo sa dá z nej vyzdvihnúť? To, že naša ZO SZPB má pod patronátom jedno gymnázium a jednu základnú školu, kde sa naši členovia zúčastňujú besied a študenti a žiaci sa zúčastňujú spomienkových akcií na počesť oslobodenia mesta, SNP a ukončenia 2. svetovej vojny. Ďalej to, že sme prijali 11 nových členov a dnes nás je 47, a taktiež to, že sme zvýšili počet odberateľov *Bojovníka* na 17. No a Ročenku odbojárov si zakupuje každý člen.

Naši členovia sa v maximálnom počte zúčastňujú na spomienkových akciách v meste Prešov, v regióne a celoštátne. Aktívne sa podieľajú na spracúvaní zborníka „Protifašistický odboj v rokoch 1939–1945 v prešovskom regióne“, ktorý sa pripravuje do vydania.

Taktiež sme si predsavzali, že spoločne s okresným turistickým zväzom sa budeme podieľať na organizovaní turistických pochodov na pamätné a historické mies-

ta v našom okolí – *Zlatá Baňa*, *Radatice*, *Veľký Šariš* a v súčinnosti s primátorom mesta a starostami obcí pomôžeme pri údržbe a oprave cintorína, pamätníka, náučného chodníka, bunkra.

Na budúci rok chceme navštíviť *Duklu*, vojenské múzeum vo *Svidniku* a múzeum holokaustu v *Seredi*.

Podľa člena predsedníctva ÚR SZPB a predsedu ObIV SZPB v Prešove *Jozefa Čorbu*, patrí naša základná organizácia medzi najakcieschopnejšie a najaktívnejšie v oblasti.

Ján Krajčovič

(Pre *Bojovník* bez nároku na honorár)

Rokovanie aj s partnerskou školou

Dňa 14. decembra 64 členov ZO SZPB Trieda SNP z B. Bystrice počas výročného rokovania zhodnotilo svoju činnosť za ostatné dva roky. Na rokovaní sa zúčastnila aj poslankyňa mesta a VÚC *Lubica Laššáková*, oblastný predseda *Ján Pacek* a učiteľka *Maja L. Hairy* so žiakmi z družobnej školy.

Predsedička ZO SZPB *Eva Brozmanová* v správe konštatovala, že nie všetko sa podarilo splniť, no aktivita členov ZO SZPB, osobitne členov výboru bola príkladná. Sklamaním je enormné zníženie stavu členov 114 (K 31. 12. 2015) na súčasných 100 členov. Z toho sme prijali 5 členov a so 7 členmi sme sa navždy rozlúčili.

V ostatných dvoch rokoch sa členovia ZO SZPB zúčastnili na desiatkach akcií, ktoré organizoval oblastný výbor, ako aj vlastných akcií, účasť na ktorých sme si zabezpečovali sami (napr. pietna spomienka v *Kľaku*, *Ostrom Grúni*, *Ostrý prepad Staré Hory*, oslavy oslobodenia v *B. Bystrici*, *Deň víťazstva nad fašizmom*,

Stretnutie generácií v *Kališti*, celoslovenské oslavy SNP...).

Nezabúdame ani na priamych účastníkov protifašistického odboja, ktorých máme už len troch.

Spolupráca s družobnou ZŠ na *Triede SNP* sa za hodnotiace obdobie zlepšila. S riaditeľkou *Jarmilou*

Bukovou sme našli spoločnú reč a spolu sme si predsavzali, že budeme pokračovať v načatom trende.

Za kritický považujeme odber *Bojovníka*, ktorý je jediným periodikom, informujúcim tak o minulosti protifašistického odboja, ako aj o súčasnosti SZPB. Jeho obsah je kvalitný a zaujímavý a každý člen SZPB, ktorý *Bojovník* neodoberá, je ochudobnený o množstvo zaujímavostí. – EB –

(Pre *Bojovník* bez nároku na honorár)

Odkaz SNP je najaktuálnejší od konca 2. sv. vojny

Dňa 13. 12. 2016 si predsedníctvo ObV SZPB v Rimavskej Sobote vyhodnotilo plnenie vlastných uznesení a prerokovalo informácie z ÚR SZPB. Predseda oblastného výboru Pavol Brndiar pripomenul, že súčasné výročie oslobodenia R. Soboty (21. 12. 2016) je od konca 2. svetovej vojny aj obdobím vzráhajúceho sa neonacizmu. Nielen u nás, ale v celej Európe.

V tejto súvislosti pripomenul, že najobjektívnejšie o dani u nás i vo svete informuje len dvojtyždenník Bojovník. Preto navrhol, aby ZO SZPB dôsledne plnili uznesenia najvyšších orgánov SZPB a vo svojich výboroch dôkladne preverili, ktorí členovia výboru toto periodikum neodoberajú.

V ďalšom sa oblastný predseda venoval počtom členskej základne. Najpočetnejšími sú ZO SZPB R. Sobota II – 145 členov, R. Sobota I – 133, Klenovec – 118, Hrachovo – 98, Hnúšťa 95, Tisovec 86 členov... Osobitne príkladnou je ZO SZPB v Čiernom Potoku, ktorá má 50 členov, pričom v obci žije „iba“ 143 obyvateľov.

Žiaľ, čas nám odoberá starších členov a zrejme sa nevyhneme ani zaniknutiu niektorých ZO SZPB, ako naposledy v obci Babinec. Odchodom tamajšieho starostu a vystáňovaním sa starších členov je dnes obec takmer vyľudnená.

V diskusii zaznela kritika ohľadne zákona o odškodnení vojnových sirôt, o dezinformačnej kampani niektorých médií voči SZPB...

Pred ukončením rokovania sa P. Brndiar poďakoval bývalému podpredsedovi ObV SZPB,

predsedovi ZO SZPB Tisovec a primátorovi Tisovca Petrovi Mináčovi, pri príležitosti jeho

životného jubilea 60 rokov, za jeho aktívnu činnosť na prospech SZPB. **Jozef Pupała**

Spomienka na seleckú tragédiu

Dňa 27. 11. 2016 sa uskutočnila tradičná spomienka na obeť 1. a 2. svetovej vojny v obci Selec.

Obec Selec postihla počas SNP tragédia, keď nemeckí fašisti pri protipartizánskej operácii v oblasti Inovca nepochytili zajatcov a preto sa pomstili na civilnom obyvateľstve Selca a Zlatníkov. Zo Selca odviekli 30. novembra 1944 vyše 300 mužov do Beckova, kde po výsluchoch väčšinu prepustili, ale vyše 60 ich odvliekli do koncentračného tábora v Seredi a potom do Sachsenhausenu a ďalších koncentračných táborov. Po vojne sa z bojov a koncentračných táborov domov nevrátilo 43 seleckých rodákov, čo je najväčšia tragédia obce v trenčianskej oblasti.

Novembrovej spomienky sa zúčastnila delegácia ObV SZPB v Trenčíne. Zo zúčastnených občanov vyšiel návrh, aby sa v koncentračnom tábore Sered', pri rozširovaní expozície našiel priestor aj na pripomenutie si tragédie občanov Selca. **Ján Holíčka**

„Z papiera vystrihované“

Na konci novembra 2016 oblastný výbor SZPB Galanta zorganizoval pre svojich členov (ZO SZPB Galanta, Sered' a Šaľa) návštevu Múzea holokaustu v Seredi.

Videli sme tu dobové dokumenty, fotografie a predmety súvisiace s prenasledovaním Židov na území Slovenska. Ale aj dobytčí vagón, ktorým deportovali Židov do koncentračného tábora Auschwitz-Birkenau.

Druhou našou zastávkou bola Obchodná akadémia v Seredi a jej výstava obrazov „Z papiera vystrihované“ izraelskej umelkyne Esther Shilo, ktorá má korene na Slovensku. Patrí medzi popredné umelkyne v tomto tradičnom židovskom umení a svoje diela vystavuje po celom svete. Inšpiráciu nachádza v Biblii, v židovských tradíciách a symbolizme. **Alžbeta Pongrácová**

Na výročie oslobodenia kvapkala v Tornali krv

Na deň 19. 12. 2016 usporiadala ZO SZPB v Tornali pri príležitosti 72. výročia oslobodenia mesta už XI. ročník Gemerskej kvapky krvi Slobody, do ktorého svojou životodarnou tekutinou prispelo 27 darcov z 31 uchádzačov, vrátane šiestich prvodarcov (Michaela Kovačiková a Štefan Kóšik z Aboviec, Csaba Czókoly z Kráľa, Eva Kvetková, Zoltán Adam a Alžbeta Pupalová z Tornale).

Do celkového počtu tohto ročníka treba prirátať ďalších štyroch darcov z Utekáča, ktorí na počesť tohto podujatia darovali krv v R. Sobote.

Zhromaždených darcov prišiel osobne pozdraviť aj tornaľský predseda ZO SZPB Marián Zelina.

Organizátori tvrdia, že darcov by aj v tomto roku mohlo byť viac ak by potenciálnych darcov neodmietali uvoľniť z práce súkromní zamestnávateľia. Dovoľujú si to napriek tomu, že sa tým dostávajú do rozporu so zákonníkom práce. **Jozef Pupała**

Chceme stáť na stráži demokratického života

Dňa 6. 12. 2016 zasadal Oblastný výbor SZPB v Liptovskom Mikuláši. Jeho rokovanie pozdravil poslanec ZŠK a primátor L. Mikuláša Ján Blicháč a predseda tunajšieho klubu ZV SR Peter Kramarčík.

Predseda ObV SZPB Norbert Adamec im odovzdal Ďakovné listy oblastného výboru za nadštandardnú spoluprácu v roku 2016. Prednostke okresného úradu, rektorovi Akadémie OS gen. M. R. Štefánika a starostom obcí okresu odovzdáme poďakovania prostredníctvom členov predsedníctva pri osobných stretnutiach. Pracovné rokovanie sa nieslo

v duchu zhodnotenia dobrých výsledkov oblastnej organizácie SZPB v roku 2016 a schválenia plánov na rok 2017. Medzi najdôležitejšie úlohy považujeme okrem dôstojného usporiadania spomienkových osláv oslobodenia obcí okresu, Dňa víťazstva nad fašizmom, Výročia SNP, výročia ukončenia prvej svetovej vojny a Dňa veteránov, účasť

na spoločných akciách Zväzu, ďalšie rozvíjanie spolupráce s orgánmi štátnej správy a miestnej samosprávy, napomáhanie udržania dobrej kvality života členov SZPB, najmä priamych účastníkov 2. svetovej vojny a skvalitňovanie práce s mladými ľuďmi v okrese.

Veríme, že neprepadneme malomyselnosti a v našej práci naplníme odkaz SNP a naďalej budeme stáť na stráži šťastného, demokratického, humanného spôsobu života v našej vlasti. **- NA -**

Vedomostná súťaž k oslobodeniu R. Soboty

Dňa 21. 12. 2016 sa pri príležitosti 72. výročia oslobodenia mesta Rimavská Sobota konal 10. ročník vedomostnej súťaže Medzníky 2. svetovej vojny – miestne kolo. Súťaž organizovali MsÚ Rimavská Sobota, ZO SZPB Júliusa Bolfíka, Rimavská Sobota a CVČ Relax Rimavská Sobota.

Do súťaže sa prihlásilo 6 trojčlenných družstiev zo ZŠ Š. M. Daxnera, ZŠ P. Dobšinského a ZŠ P. Kellnera Hostinského. Jednotlivé družstvá prezentovali svoje vedomosti najmä z oblasti nástupu fašizmu k moci, priprav a vypuknutia druhej svetovej vojny, jej dôležité etapy, vznik odbojového hnutia, priebeh SNP a dôležité udalosti pri oslobodzovaní našej vlasti i nášho regiónu, odkaz pre dnešok ako aj najväčšie ohrozenie celosvetového mieru po 2. svetovej vojne a vojnové konflikty po druhej svetovej vojne.

Výsledky súťaže sú nasledovné:

1. miesto: ZŠ P. Kellnera Hostinského – družstvo č. 1
2. miesto: ZŠ P. Kellnera Hostinského – družstvo č. 2
3. miesto: ZŠ P. Dobšinského – družstvo Harwardi

Vítazom blahoželáme a prajeme veľa úspechov.

Ivana Pivarníková

Despotovia všetkých čias sa obávajú myšlienok o slobode väčšmi, ako bajonetov T. JEFFERSON

V Trebišove opäť so špalierom

72. výročie oslobodenia mesta Trebišov (1. 12. 1944) si naši protifašisti pripomenuli spolu s predsedom SZPB Pavlom Sečkárom a ústredným tajomníkom Viliamom Longauerom, ktorí pri tejto príležitosti prijal prednosta OÚ Rastislav Petrovič a primátor Marek Čížmar.

Na ceste k Pamätníku osloboditeľov trebišovskí študenti opäť vytvorili čestný špalier, cez ktorý boli nesené všetky vence a kvety. Spolu s oblastným predsedom SZPB Milanom Urbanom sa hrdinom prišli pokloniť aj generáli bratských organizácií z Užhorodu. Osobitnú pozornosť si tohto roku zaslúžil dôstojný pán Ladislav Bíly, správca pravoslávnej cirkvi v Trebišove, ktorý je synom priameho účastníka bojov v 2. sv. vojne. Po príhovorech primátora M. Čížmára a predsedu SZPB P. Sečkára, v ktorých vyzdvihli obetavé bojové hrdinstvo padlých i význam života v mieri, boli odovzdané medaily kpt. Jána Nálepku a M. R. Štefánika III. stupňa funkcionárom mesta, okresu a oblastnej organizácie SZPB. Záver podujatia patril piesňam v podaní žiakov základnej školy a členiek ZO SZPB v Novosade. Po pietnom akte sa naši hostia zúčastnili rokovania výročnej členskej schôdze v ZO SZPB Trebišovská, mestská časť Milhostov a v ZO SZPB v Stred nad Brodrom. –MU–

Najlepší príklad vlastenectva

Pred 72 rokmi, v noci zo 16. na 17. decembra, zomrel po krutom mučení vo veku 20 rokov účastník SNP Mirko Nešpor, študent Vysokej školy technickej.

V pitevnom náleze sa píše, že jeho telo bolo pokryté krvavými podliatinami a odreninami na tvári, stopami po mučení horiacimi cigaretami a na krku mal ryhu od škrtidla. „Mirko však neprezradil ani jedno meno spolubojovníka, ilegálneho pracovníka,“ vyzdvihla jeho hrdinstvo v príhovore tajomníka bratislavskej oblastnej organizácie SZPB Katarína Frišová na spomienkovom stretnutí, ktoré pravidelne organizuje oblastný výbor. Žiaľ, aj napriek pozvaniu si výročie umučenia mladého antifašistu neprišli pripomenúť mladá ľudia, najmä študenti. Prítom, pre nich je Mirkov hrdinský protifašistický postoj najlepším príkladom vlastenectva.

Možno by stálo za to navrhnúť, aby spomienku na M. Nešpora svojou prítomnosťou podporila vždy iná partnerská škola bratislavských organizácií.

V Nitre bilancovali

Oblastný výbor SZPB v Nitre na svojom zasadnutí 9. 12. 2016, aj za účasti predsedov základných organizácií, bilancoval plnenie úloh, ktoré vyplývajú z uznesenia oblastnej konferencie a XVI. zjazdu SZPB. Hostom rokovania bol nitriansky primátor J. Dvonč.

Pozitívom bolo udržanie početného stavu členskej základne, aktivita výborov pri organizovaní akcií, rozvoj spolupráce so spoločenskými organizáciami, štátnymi a samosprávnymi orgánmi, vojenskými útvarmi v Nitre a Topoľčanoch. K najaktívnejším ZO SZPB patria Hostie, Skýcov, Topoľčianky, Zlatno a Vráble.

Napriek udržaniu počtov členov, nedostatočne sa nám darí získavať mladá generáciu. Aj keď v Hostí, Zlatno-Skýcove a v Topoľčiankach sa pravidelne zúčastňuje do 100–200 žiakov a študentov na tamojších športovo-spoločenských podujatiach.

Zvýšeniu záujmu mladých o našu činnosť by mala pomôcť aj naša spolupráca s Klubom vojenskej histórie Nitra a Nitrianskym klubom L. Novomestského, s ktorými máme uzatvorené dohody o spolupráci.

Naši členovia privítali, že po rokoch sa obnovilo organizovanie zájazdov na pamätné miesta protifašistického odboja (Skýcov, bratislavský Slavín, Auschwitz-Birkenau...) v spojení s návštevou relaxačných zariadení alebo historických miest.

Jednou z najbližších úloh predsedníctva oblastného výboru bude vybrať a doplniť členov HDK a KMŽaU, namiesto tých, ktorí zo zdravotných dôvodov ukončili činnosť.

V príhovore J. Dvonča, aj ako 1. podpredseda ZMOS-u, ocenil činnosť oblastnej organizácie a celého zväzu a poukázal na možnosti ako sa nám dá pomáhať a podporovať

našej činnosti. Napríklad, reagujúc na informáciu z decembrovej ÚR SZPB dal na zváženie, či by sa nenašla možnosť vydať knihu D. Šablaturu (Oslobodenie – faktografia 2. sv. vojny) aj s podporou ZMOS-u, resp. so zastupiteľstvom miest a obcí a takto túto literatúru dostať do základných škôl a miestnych knižníc.

Tajomník ÚR SZPB V. Longauer zaujal stanovisko k dezinformáciám voči SZPB v niektorých médiách a vyzval na zvýšenie aktivity ZO SZPB v boji s dezinformáciami, pričom nástrojom na to môže byť aj dvojtyždenník Bojovník. V závere vystúpenia odovzdal Medailu M. R. Štefánika III. stupňa J. Gajdošovi z Vrábela (kvôli chorobe ju prevzal M. Sivecký) a Čestné uznanie ÚR SZPB zástupcovi veliteľa nitrianskej protiletadlovej raketovej brigády pplk. E. Stolárikovi. Obom za dlhoročnú prácu pre SZPB a spoluprácu pri upevňovaní odkazu SNP v spoločnosti.

Žilava: Z rúk J. Havla a V. Longauera ocenenie pre J. Gajdoša preberá predseda ZO SZPB Vráble M. Sivecký.

Známy, neznámy partizán Jozef Tóth

Dňa 14. 12. 2016 zorganizovala oblastná organizácia SZPB v Rožňave a ZO SZPB partizána J. Tótha Rožňava konferenciu o živote a odbojovej činnosti tohto svojho rodáka.

Účastníkov konferencie pozdravil predseda SZPB Pavol Sečkár a primátor Rožňavy Pavol Burdiga. S kultúrnym programom podujatie obohatili žiaci a učiteľia ZUŠ v Rožňave.

Na konferencii zazneli príspevky: Partizán Jozef Tóth známy, neznámy v podaní predsedu oblastnej HDK Milana Sajenka; Odbojové hnutie na strednom a hornom Gemeri v rokoch 1944 až 1945 od riaditeľa Banického múzea v Rožňave Pavla Laskaniča a od bádateľa publicistu Ferencza Ambrúza pod názvom Som Žid. Prednásajúci poskytli prítomným členom SZPB, príslušníkom OS SR z posádky Rožňava, pedagogickým pracovníkom zo základných škôl, ako aj členom politických strán pôsobiacich v regióne, úplný obraz odbojového hnutia na strednom a hornom Gemeri, ako aj o činnosti odbojových skupín s medzinárodným za-

stúpením, ktoré pôsobili po odtrhnutí tejto časti územia od Slovenska po Viedenskej arbitráži v roku 1939. Účastníkom bol predstavený odbojový pracovník Jozef Tóth (maďarskej národnosti), ktorý pôsobil v roku 1944 v partizánskom oddiele majora Kozlova. Partizána za jeho odbojovú činnosť prenasledovali, nakoniec zajali a 14. 12. 1944 na námestí v Rožňave pre výstrahu ostatným obyvateľom popraviť.

Súčasťou konferencie bolo aj odhalenie pamätnej tabule partizána Jozefa Tótha predsedom SZPB Pavlom Sečkárom a podpredsedom ÚR SZPB Norbertom Lackom. * * * (Socha partizána Jozefa Tótha od akademického sochára Vojtecha Löfflera bola v Rožňave umiestnená a odhalená v roku 1959 pri príležitosti 15. výročia SNP na námestí Baníkov, na pôvodnom mieste jeho

popravy. Neskôr bola premiestnená na pravú stranu námestia do blízkosti historickej veže. Pri obnove a rekonštrukcii námestia mestskí poslanci mesta Rožňava rozhodli o jej premiestnení. Len vďaka členom SZPB v Rožňave a to N. Lackovi a Štefanovi Geržovi sa tento významný pamätník nedostal do depozitu a bol umiestnený do parku pred Strednou technickou školou.)

Znovu prichádza čas, aby pamätná tabuľa partizána Jozefa Tótha zaujala dôstojné miesto na námestí v Rožňave a aj najmladším generáciám pripomínala za čo položilo životy tisíce takých obetavých ľudí, ako Jozef Tóth. * * *

Súčasťou konferencie bolo aj odovzdanie partizánskeho preukazu Jána Kráľika jeho potomkyne Márii Fúzekovej, členke ZO SZPB partizána J. Tótha Rožňava. Odovzdal ho predseda oblastnej HDK Milan Sajenka. Milan Malček predseda ZO SZPB partizána J. Tótha Rožňava

Jedenáste Povstalecké Vianoce 1944

Doslova pár dní pred nedávnymi Vianocami sa v B. Bystrici uskutočnilo už po 11-ty krát bohato zastúpené podujatie členov SZPB príznačne nazvané Povstalecké Vianoce 1944. Takmer 200 členov a sympatizantov SZPB medzi sebou privítalo predsedu SZPB Pavla Sečkára, viceprimátora mesta Banská Bystrica Jakuba Gajdošáka, predsedníčku poslancického klubu VÚC BB, Ľubicu Laššákovú, tajomníka SZPB Viliama Longuera a ďalších.

V úvode predsedu oblastného výboru SZPB Ján Pacek pripomenul históriu významných udalostí, vrátane zrodu najvýznamnejšieho dokumentu, ktorý súvisel s prípravou ozbrojeného povstania, s cieľom obnovy CSR na nových spoločenských základoch. Tento dokument pod názvom Vianočná dohoda podpísali v decembri 1943 predstavitelia všetkých politických prúdov národného odboja. Ďalším významným krokom dokumentu bolo založenie Slovenskej národnej rady, ako celonárodného ústredného orgánu.

J. Pacek pripomenul aj súčasnosť, kedy práve v Banskej Bystrici pôsobí najpočetnejšia organizácia SZPB, ktorá má 1 550 aktívnych členov aj z radov mladších obyvateľov. V priebehu roka pripravila takmer tridsať zaujímavých podujatí, z ktorých treba vyzdvihnúť najmä pravidelne organizovanú celonárodnú pripomienku obetiam fašizmu, ktorú poznáme pod názvom Stretnutie generácií na Kališti. Prítomných hostí pozdravil aj predseda SZPB Pavol Sečkár. Okrem vyzdvihnutia dejinných udalostí spred 73 rokov veno-

vanie by mohlo mať pre našu krajinu nedeľné následky.

V podobnom duchu prítomných pozdravila aj predsedníčka poslancického klubu VÚC Banská Bystrica Ľubica Laššáková. Poukázala na komplikovanú situáciu pri rokovaniach poslancov s predsedom VÚC BB práve z dôvodu priepastných rozdielov v názoroch nielen na históriu, ale aj na súčasné smerovanie kraja.

Historický exkurz, aj pripomenutie súčasnosti pred sviatočným vianočným obdobím vhodne dovtorili neopakovateľnou atmosférou naši najmenší – členovia Detského folklórneho súboru Vánok, ktorí v predstihu koledovali, tancovali a milými riekankami prijímame osviežili toto hodnotné podujatie. Svoju troškou do príjemného podvečera prispel svojim pásmom slova a hudby aj známy Bača Gajdoš z Liptova. Kultúrny program vavrholil neopakovateľnými ľudovými piesňami známej interpretky Veroniky Bodnárkovej. Atmosféru, ktorú vytkúla pri stíšenom svetle zaspievajúcim Povstaleckej hymny „Tichá noc, tmavá noc...“ vtlačila takmer všetkým účastníkom do očí slzy. Všetci mali zážitok, na ktorý sa len tak nezabúda.

11. ročník vydareného podujatia Povstalecké Vianoce 1944 mal v Banskej Bystrici všetko to, čo býva dobrým zvykom a na čo sa členovia SZPB tešili po celý rok. Bol vydareným, dôstojným a sugestívnym pripomenutím si odkazu našich bojových hrdinov a dôkazom toho, že ani po rokoch nezabúdame. –P–

VIII. ročník memoriálu maršala Malinovského

Dňa 16. 12. 2016 v predvečer oslobodenia mesta Tornaľa (19. 12. 1944) sa konal VIII. ročník Memoriálu maršala R. J. Malinovského v strele, ktorý v spolupráci s mestom a RDM usporiadala miestna ZO SZPB.

Súťaž otvoril predseda ZO SZPB v Tornali Marián Zelina slovom o význame a poslani memoriálu. Spomenul v nich aj to, že maršal mal v dobe od 20. 12. 1944 do 15. 1. 1945 svoj štáb v Tornali, konkrétne v budove, kde teraz sídli OO PZ SR, čo dokazuje aj tamojšia pamätná doska a Malinovského reliéf. Jeho osobnosť predstavil predseda oblastnej HDK Jozef Pupalu.

Medzi hosťami bol aj priamy protifašistický odbojár Artúr Soboňa z Tornale.

Samotný memoriál je už veľmi populárny. Potvrdilo sa to i tento rok, pretože tri školy sem vyslali po dve družstvá. Zaujímavosťou je tiež to, že štyri z ôsmich družstiev mali v súťaži aj dievčatá. Prvé miesto si po prvýkrát vystriedalo družstvo reedukačného centra (E. Lakatoš, R. Ruščin a N. Demeter). Na 2. mieste skončilo družstvo „A“ Gymnázia Tornaľa a tretie bolo „A“ družstvo maďarskej ZŠ.

V súťaži jednotlivcov zvíťazil R. Ország z „B“ družstva Gymnázia Tornaľa, na 2. mieste R. Ruščin a na 3. mieste E. Lakatoš. V súťaži dievčat zvíťazila A. Pierzchalová – „A“ družstvo, druhá bola N. Hollóva z „B“ družstva maďarskej ZŠ a tretia A. Pupalová z „B“ družstva Gymnázia Tornaľa. Putovný pohár bol víťaznému družstvu odovzdaný počas kladenia vencov k pamätníku Červenej armády v deň oslobodenia mesta 19. 12. 2016. Ceny pre víťazov venovala ZO SZPB, MÚ Tornaľa a Ročenky odbojárov 2017 im venoval ObV SZPB v R. Sobote. Po skončení súťaže si všetci súťažiaci pochutili na „poľovníckom perkelte“. Jozef Pupalu (Pre Bojovník bez nároku na honorár)

„Sme jediná organizácia, ktorá...“

...si chodí uctiť pamiatky národnooslobodzovacieho boja do podtatranského kraja,“ napísala nám E. Majerová, členka ZO SZPB č. 1 z Brezna.

Prvou zastávkou bola Špania Dolina, kde sa nám venoval predseda miestnej ZO SZPB Štefan Paško. Potom to bol Horný Jelenc a pamätník „Mor-ho“, ku ktorému sme položili kvety a zapálili sviečky.

Ďalšou zastávkou bol Ružomberok a jeho Ústredná vojenská nemocnica SNP, kde sme si podiskutovali s námestníkom jej riaditeľa. V Ružomberku sme položili aj tri kytice. Prvú v areáli ústrednej nemocnice, druhú k pomníku generála M. Vesela a tretiu k pomníku symbolizujúceho matku padlých hrdinov počas druhej svetovej vojny. Našou ďalšou zastávkou bola oravská obec Zuberec. O tunajších bojoch i o partizánskej nemocnici v Roháčoch nám pohovorili miestni odborníci Milan Mikláš a Stanislav Jandura. Kyticu kvetov sme položili v partizánskom cintoríne v Látavej doline. Zaujímavosťou je, že v roku 2011 sem bol na vlastnú žiadosť pochovaný aj poľský partizán Stanislav Majowski (člen 1. pb M. R. Štefánika).

Poslednou našou zastávkou bola obec Štola a jej vojnový cintorín (národná kultúrna pamiatka), kde je pochovaných 277 príslušníkov 1. čs. armádneho zboru v ZSSR. Aj ich pamiatku sme si uctili kyticou. Elená Majerová (Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Víťazné družstvo sprava: Nikola Demeter, v strede Róbert Ruščin a Ľuboš Lakatoš.

„Wehrmacht dobyl Rimavskú Baňu“

Dňa 10. 9. 2016 sa medzi obcami Rimavské Zalužany a Rimavská Baňa na „kóte“ Hrb mikroregión Rimava a Rimavica, MAS Malohont pod záštitou starostky Rimavskej Bane Heleny Polónyiovej, v spolupráci s Klubmi vojenskej histórie „Krasnogvardejci“ z Košíc a „Vetorovci“ z Levíc a príspevkami Klubov vojenskej histórie „Ostrô“ z Ružomberka, „Tatry“ zo Spišského Bystrého, „Tatranskí vlci“ z Popradu, Maťo Baran s polhou nemocnicou a KVH Dojč, Ďumbier, Tyrnau a Polom, uskutočnila bojová ukážka dobývania obrannej línie SNP z dní 19.–21. októbra 1944. K podujatiu ako komparzisti prispeli aj občania zúčastnených obcí.

„Dobývania obrannej línie“ sa zúčastnili povstaleckí bojovníci Július Molitoris a 94-ročný bývalý príslušník práporu „NARCIS“ 1. čs. armády na Slovensku Pavol Antal, ktorý sa tohto povstaleckého boja zúčastnil osobne. Okrem nich tu boli aj predstavitelia oblastných SZPB: z Rožňavy predseda Norbert Lacko, z R. Soboty tajomníčka Mariana Velechová, Július Molitoris, Koloman Mirga a Jozef Pupala. S príhovorom vystúpil primátor Hnúšte Michal Bagačka.

S podrobným priebehom obranných bojov povstaleckého práporu „NARCIS“ a partizánov z partizánskej brigády mjr. V. M. Kozlova pod velením Zoltána Grubicsa a Jozefa Fábryho

a partizánskej hliadky Alexandra Dimitrijeviča Šestova, oboznámil prítomných J. Molitoris.

Poukázal tiež na skutočnosť, že aj počas SNP v našej oblasti pôsobili kolaboranti, udavači. Najznámejším z nich bol partizán – agent Antek z Klenovca, ktorý najmä po potlačení povstania chodil v širokom okolí s nemeckými hliadkami, udával odbojárov a osobne sa podieľal na habaní ich majetku.

Po nečakanom dobytí Tisovca Nemcami v smere od Muráňa, hrozilo obrancom línie Rimavská Baňa – Kraskovo obkľúčenie a po trojdňových bojoch nariadil veliteľ práporu kpt. Ľudovít Šuška ústup v smere na Kokavu nad Rimavicou a Klenovec.

Obranné boje na línii Kraskovo – Rimavská Baňa si vyžiadali aj ľudské obete. Pri Kraskove padli čatár Juraj Terek, slobodník Ján Očovai, vojaci Ján Čán, Mikuláš Kmeť, Ján Vančík, Július Antalec, Ján Kasar a partizán Michal Paľo. Pri Rimavskej Bani padol práporčík (?) Kulíšek.

Príslušníci divízie Horst Wessel dňa 21. 10. 1944 v neďalekej osade Suchý Potok povraždili tri sestry (rod. Václavíkové) – Emíliu Pupalovú, Margitu Šulekovú a Agnesu Halajovú. Osem malých detí tým stratilo svoje matky.

Pred vrátami šopy zastrelili Jána Koniara, Pavla Selčana a Pavla Obročníka a na druhý deň odviekli Júliu Kaločayiovú, ktorú znásilnili, potom zastrelili a mŕtvolu hodili do potoka.

Celý priebeh bojovej ukážky veľmi odborne konferoval pplk. v.v. Ing. Michal Jakubec z Trebišova. Diváci mohli vidieť zásobovacie vozidlo Praga RN, dve motorky so sajkami M72, kanón vz.37, poľnú vojenskú kuchyňu ťahanú krásnymi ko-

Na snímke zľava: Július Molitoris, ktorý bol iniciátor myšlienky vojenskej ukážky na línii Hrb, v strede konferencier vojenskej ukážky pplk. v.v. Michal Jakubec z Trebišova a vpravo Pavol Antal, ktorý bol na obrannej línii Hrb aj ranený.

níkmi, jazdeckú spojku na koni, ktorá povstalcem zvestovala príchod Nemcov od Rimavskej Soboty, prieskumné vozidlo „Stoewer“, samohybnú húfnicu „Sturmgesuc III /STUG III/, 60 a 81 mm mínomet.

Nemci vytlačili obrancov až v tretí deň. Obrancovia sa napriek nemeckej prevaha v ťažkej bojovej technike držali statočne.

Strelba z pušiek a samopalov bola znesiteľná, ale paľba z mí-

nometov a samohybného dela, hoci išlo len o cvičné strelivo, spôsobovala, že kúsky hliny pri výbuchoch zalietavali aj medzi divákov.

Takmer dvojhodinové boje členov Klubov vojenskej histórie diváci ocenili dlhotrvajúcim potleskom. Bolo vidieť, že takmer 30-stupňová horúčava v uniformách dala „vojacom“ viac zabrat ako samotné boje.

Jozef Pupala

Dejinné zlomy si nájdú svojich hrdinov

Zalistujme si stránkami slovenských dejín a nahliadnime aspoň zľahka do osudu a životného príbehu jedného z hrdinov SNP – nášho rodáka, lodného kapitána, partizánskeho veliteľa, vlastenca – Juraja Adamoviča.

Tento rodák z Moravského Lieskového, neskôr veliteľ partizánskeho oddielu Rázus, bol dôstojníkom a neskôr kapitánom Dunajplavby v Bratislave. Za slovenského štátu, v roku 1940, sa zapojil do medzinárodného protifašistického odboja na Balkáne a spolupracoval s partizánmi v bývalej Juhoslávii.

Po vypuknutí SNP sa 20. septembra 1944 partizánsky oddiel kpt. Juraja Adamoviča spojil s 2. čs. partizánskou brigádou J. V. Stalina a 4. 10. 1944 bol pomenovaný na „Rázus“.

Názvom muž z Moravského Lieskového a Bošáče vyjadrili úctu slovenskému spisovateľovi a obrancovi Slovákov, ktorý dlhší čas žil a tvoril v Moravskom Lieskovom. Za veliteľa bol Juraj Adamovič vymenovaný 1. októbra 1944, v tejto funkcii zostal až do mája roku 1945.

Podľa autentických svedectiev oddiel prešiel za neustálych tvrdých bojov Biele Karpaty od Starej Turej cez Bošácu, postupoval údolím Drietomy, Súče, Vlárskym priesmykom, údolím Zubáku, Púchovskou dolinou, presúval sa cez Ma-

rikovú a Papradno až do pohoria Javorníky a odtiaľ sa v novembri 1944 presunul za treskúcej zimy cez Nemcami husto obsadené údolie Váhu do oblasti Zliechova, Valaskej Belej a Čičmian.

Muži Juraja Adamoviča zviadli s okupantmi 15 bojov. Jeden z najťažších sa udial na Okružlom vrchu pri Čičmanoch. Nemcom tam spôsobili osobitne ťažké straty.

Veliteľov denník

Kapitán J. Adamovič si po celý čas partizánskej vojny viedol denník, do

ktorého zapisoval nielen udalosti, prípravu a samotné bojové akcie, ale aj osobné pocity a úvahy o súčasnosti i po vojnovnej budúcnosti.

Dňa 7. apríla 1945 si doň napísal: „Srdčne sa lúčime s našimi ruskými osloboditeľmi, ktorí nám na svojich zbraniach priniesli slobodu, vykúpenú toľkými životmi všetkých tých národov, ktoré bojovali na strane Spojencov za oslobodenie od strachu, biedy a nenávisťi.“

Dávam zbohom našim bratom spolubojovníkom, partizánom, čo padli alebo boli zajatí, boli umučení neľudským spôsobom od ľudí, ktorí sa nechali nazývať nadľudmi či jedinými nositeľmi kultúry v Európe.

Pozdravení buďte všetci, ktorí ste dopomohli k oslobodeniu tak veľmi utýraného Československa a celého zmučeného slavianskeho sveta.

Zbohom buďte vy všetci, čo ste skropili svojou krvou nám tak drahú našu zem, aby sme my všetci mohli v nej krajišiu budúcnosť si vystavať.“

Zbohom buďte všetci padlí Rusi, Ukrajinci, Česi, Poliaci, Srbi, Slovinci, Bulhari i Francúzi. Nech vám je naša krásna slovenská zem ľahká. Smrť fašistom! – Česť partizánom!“

Veliteľ odriadu: kapitán Adamovič

K výročiu oslobodenia okresu Rožňava

V noci z 22. na 23. januára 1945 prenikol do Rožňavy od východu rumunský útvar 21. pešej divízie, z juhu 16. a 18. divízie a od juhozápadu 8. mechanizovanej jazdeckej a 11. pešej divízie. Za nimi sa 23. januára 1945 predpoludním dostali do mesta aj vojská Červenej armády.

Spomínam si, keď som bol žiakom ZŠ, že v okresnom meste Rožňava, ale aj v Dob-

šinej boli vo výkladoch umiestnené mapy okresu. Na týchto mapkách boli svetielka, ktoré

znázorňovali postup osloboditeľských rumunských a sovietskych jednotiek z 2. ukrajinského frontu. Každý deň sa rozsvietili nové svetielka miest a dedín, ktoré boli oslobodené od nenávidených fašistov.

Učiteľ Zoltán Mikulík bol

účastníkom SNP. Po oslobodení Nižnej Slanej nastúpil do 3. brigády čs. armádného zboru. Zúčastnil sa bojov pri Liptovskom Mikuláši, kde bol koncom marca ranený. Liečil sa vo Vysokých Tatrách a po vyliečení bol zaradený do náhradného pluku ako veliteľ roty.

Neustále si robil súkromný prieskum o vedomostiach žiakov. Kedy bola oslobodená Dobšiná a komu sú venované pamätné tabule v meste? Po roku 1989 sa vytratil izby revolučných tradícií a na hodinách dejepisu sa o tom žiaci neučia ani minimum.

Pavol Burger

(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Hitlera pod Moskvou zastavili „nadpozemské sily“

V novembri 1941 boli nemecké armády nútené napnúť „posledné sily“ a dobyť Moskvu. Lenže plánovaný blitzkrieg i tak krachol. Hitler mal na to jednoduché vysvetlenie.

Počasia, samozrejme počasia. Čo si mohol pomyslieť minister zahraničia Talianska gróf Galeazzo Ciano, keď mu Hitler zdôvodňoval krach nemeckého útoku pod Moskvou „poveternosťnými podmienkami“?

Začiatkom októbra 1941 bola odštartovaná obrovská nemecká operácia – okolo dvoch miliónov vojakov Skupiny armád „Stred“ bolo sústredených na mohutný útok na Moskvu. Hitler im vydal osobný rozkaz dňa: „Dnes sa začína posledná a rozhodujúca bitka tohto roka“.

tení zastaviť svoj útok len kvôli bezcestiu a nízkym teplotám, aké v Rusku neboli v ostatných 150 rokoch“.

Lenže v skutočnosti, ako poznamenal tento historik, „sily Wehrmachtu na východe neboli zastavené prvou vlnou mrazov, ale katastrofálnym stavom vlastných útvarov, kvôli rozpadu zásobovacieho systému a predovšetkým kvôli pokračujúcemu odporu ruských vojsk“.

Rovnaký názor zastáva aj gróf Adolf Graf Kielmansegg, ktorý sa bitky pod Moskvou zúčastnil

vtedajšieho generálneho štábu. Víťazstvá Wehrmachtu sa ukázali byť nie až také zničujúce, jednoznačne zraniteľný bol sovietsky odvetný úder.

Začalo byť čoraz jasnejšie, že boje na východe dostávajú dlhodobý charakter. „Hitler chápal, že Nemecko bude v prípade predĺžovania vojny slabnúť, zatiaľ čo Sovietsky zväz bude s podporou anglosaských námorných síl schopný plnohodnotne využiť svoje zdroje a aj upevňovať svoju prevahu vo vojenskej technike“.

Kedy to začalo byť jasné?

Ak sa pozrieme na situáciu nezaujatým pohľadom vojenského experta, tak toto všetko začalo byť zrejme už najneskôr na začiatku posledného týždňa v novembri

Protitankové zátarasy v Moskve.

Asi o dva mesiace Hitler povedal svojmu hostovi z Ríma toto: „Ak by počas šiestich týždňov panovalo dobré počasie, Nemecko by Rusko zlikvidovalo“. Na to sa Ciano spontánne opýtal: „A aká veľká bola pravdepodobnosť toho, že v októbri i v novembri bude vo východnej Európe počas šiestich týždňov suché a nie príliš chladné počasie?“

Ešte v roku 1972 dôstojník Bundeswehru Klaus Reinhardt poskytol vo svojej doktorskej dizertácii „Zásadný zlom pod Moskvou“ (Wende vor Moskau) jasnú charakteristiku Hitlerovho vysvetlenia: „Vinu za krach operácií, do ktorých vkladal obrovské nádeje, hlavne za operáciu Tajfun, položil na nadpozemské sily. No a predovšetkým na klímu. O tom, že by existovala nejaká iná príčina, nepadlo ani len slovo – Hitler ignoroval varovania kádrových vojakov, ktorí hovorili o nepredvídateľnosti počasia v Rusku počas neskorej jesene.“

Reinhardt tvrdí, že Hitler svojimi vyjadreniami položil „základ propagandistickej kampane, ktorá mala dokázať, že vojaci Wehrmachtu boli na východe nú-

osobne ako dôstojník operačného oddelenia 6. tankovej divízie. „Podľa mňa sme prehrali z dôvodu strategických i taktických príčin“, poznamenal v roku 1955. Nie príchod mrazov spôsobil „porážku pod Moskvou“! Spôsobil to Hitlerov plán vedenia tejto vojny, ktorý mohol byť realizovaný iba v prípade, ak by na prospech Wehrmachtu hral celý rad nepredvídateľných faktorov a náhodných okolností.

Červená armáda sa ani kvôli obrovským kotlom na konci jesene 1941 nerozpadla, nevypuklo ani povstanie proti vládnucemu stalinovskému systému. Ani nemecké straty vojakov a techniky neboli také bezvýznamné, ako počas operácií proti, predovšetkým, Poľsku a Francúzsku a taktiež počas bojov na Balkáne. Lebo až na východnom fronte začali nemecké útvary rýchlo strácať bojaschopnosť, čo v porovnaní so skúsenosťami rokov 1939–1940 nikto nečakal.

Táto vojenská kampaň bola jednoznačne organizovaná ako blesková vojna, ako blitzkrieg a krachla v nekonečných šíravách západoruských lesostepí, zaznamenaných na všetkých mapách

1941. Práve v tom momente generál-poľný maršal Fedor von Bock oznámil absolútny úpadok svojej Skupiny armád „Stred“, lenže od Hitlera dostal rozkaz „zhromaždiť zostávajúce sily“ a pokračovať v útoku na Moskvu.

V skutočnosti nemecké tanky 30. 11. 1941 obsadili obec Lobňa a nachádzali sa približne 20 km od severnej hranice Moskvy. O dva dni prenikla jedna nemecká prieskumná skupina do Chimok, čo bolo len 8 km od mestskej hranice.

Tam však vojaci Wehrmachtu narazili na lokálny útok sovietskych tankov a svoje pozície neudržali. V podstate týmto sa skončil nemecký útok Barbarossy a 5. decembra 1941 sa začal sovietsky protiútok.

Tri dni predtým náčelník štábu 4. tankovej skupiny plukovník Walter Chales de Beaulieu vo svojom denníku uviedol: „Od 10. tankovej divízie sa požaduje príliš mnoho. Táto divízia už nie je schopná útočiť“. Ani ďalší vojaci tejto tankovej skupiny na tom neboli lepšie. „Ľudia sú takí vysilení a nezúčastnení, že sa s nimi nedá už nič robiť“.

Podľa Die Welt, december 2016, snímka internet

Viete, že...?

...samopal Kalašnikova má vo výzbroji 55 štátov sveta? A, že 11 z nich má jeho siluetu vyobrazenú aj na svojich erboch a zástavách?

Najväčším producentom AK v súčasnosti je Čína. Tá dnes vyváža viac Kalašnikovov ako Rusko.

...20. 8. 1941 sa v boji s Nemcami vyznamenal tank veliteľa roty Zinovija G. Kolobanova, ktorý len v jednom boji pri Krasnogvardejsku zlikvidoval 22 fašistických tankov a tri motocykle?

Pričom celá jeho rota, pozostávajúca z piatich tankov KV-1, zakopaných do zeme po samotnú vežu, zlikvidovala 43 tankov. Pravdou je, že bočné brnenie veže tohto tanku malo hrúbku 75–100 mm, čo nemecké tanky nedokázali preraziť. Pričom KV-1 mal 76 mm kanón, ktorý na vzdialenosť 500 metrov prestrelil 56 mm brnenie nemeckých tankov.

Po boji sa na veliteľskom tanku Kolobanova našli stopy 150 striel a samotný veliteľ bol po boji vyznamenaný Radom Červenej zástavy. Pravdou však je, že spočiatku mu bol navrhovaný titul Hrdinu ZSSR, no tento návrh (dokonca už druhý v živote tohto dôstojníka) ktosi červeným perom prečiarkol a namiesto neho napísal Rad Červenej zástavy.

Prvý návrh na hrdinu mal dostať za Zimnú vojnu, pretože jeho rota ako úplne prvá prerazila Mannerheimovu líniu vo Fínsku. Vyznamenanie však zamenili politické represie za jeho nedostatočnú politickú bdelosť. Po prímerí s Fínmi si totiž jeho podriadení menili s Fínmi cigarety.

...v roku 1939 sa v koncentračnom tábore Mauthausen nachádzali prevažne len kriminálni väzni, plus ojedinele politickí väzni z Nemecka a Rakúska?

V roku 1940 sem prišli tisíce republikánskych Španielov, medzi nimi i veľa stovák detí a mládežníkov, ako politickí väzni. Nasledovali veľké transporty Čechov a Poliakov, medzi nimi veľa kňazov, študentov, umelcov a intelektuálov.

V roku 1941 sem začali prúdiť väzni z Juhoslávie, Grécka a potom zo Sovietskeho zväzu, vrátane tisícov vojnových zajatcov. V rokoch 1942 a 1943 sem pribudli politickí väzni z Francúzska, Belgicka, Holandska, Nórska a Rakúska. No a nakoniec v roku 1944 sem prišli obrovské transporty evakuovaného varšavského obyvateľstva, Maďarov a Talianov.

V roku 1945 prišli do Mauthausenu desaťtisíce väňov z koncentračných táborov v krajinách, ktoré museli Nemci opustiť, konkrétne z Lublinu, Osvienčimu, Bergen-Belsenu, Sachsenhausenu, Ravensbrucku, z táborov Natzweiler, Groz-Rosen a iných. V týchto časoch sem boli privezené aj tisíce maďarských vojakov a civilistov.

Podľa oficiálnych záznamov SS tu bolo usmrtených 122 767 väňov.

...Nemci na začiatku 2. svetovej vojny desaťnásobne zvýšili produkciu ponoriek?

Mesačne ich vyrobili 17! Čo k tomu Hitlera viedlo? Bolo to vedomie, že kontrolu nad Európou získa dosiahnutím kontroly nad Atlantickým oceánom.

Na konci roku 1942 sa nemecká taktika „vlčích svoriek“ osvedčila potopením vyše tisíc lodí. Aj preto americký prezident F. D. Roosevelt a britský predseda vlády W. Churchill v januári 1943 vytýčili za hlavnú úlohu ničenie ponoriek. Čiže likvidáciu hlavnej prednosti 3. ríše.

Nemci začali mať citeľné, až niekoľkonásobné, námorné straty, pretože dovedy to bolo v priemere „len“ 5 plavidiel mesačne.

...tretím najväčším vojnovým loďstvom disponovalo v prvom období 2. sv. vojny Taliansko?

K dispozícii malo viac krížnikov, ako dovedna stredomorské loďstvo Anglicka a Francúzska. Pričom prítomnosť len niekoľkých z nich v Červenom mori, spolu s ponorkami (Taliansko ich malo vyše sto), opodstatňovalo túžbu Duceho o Veľkom Taliansku.

V júni 1940, keď Benito Mussolini vypovedal vojnu Anglicku, Taliani mali na základni v Červenom mori 8 ponoriek, 7 torpédoborcov a nevelký počet lodí iných tried.

A. Mikundová

- **Bratislava 3:** Agneša Horská 93 rokov.
- **Bratislava 12:** Štefan Kozáček 97 rokov.
- **Bratislava 16:** Emília Wimmerová 92, Rozália Víchová 91 a Jozefína Vašinová 86 rokov.
- **Bratislava 24:** Františka Slaninková 75 rokov.
- **Bratislava 29:** Ludmila Rychlá 75, Mária Khandlová a František Khandl 70 rokov.
- **Bojnice:** Eva Lukačová 83 a Kvetoslava Poláková 65 rokov.
- **Badín:** Ján Šúr 84 a Emília Slobodová 81 rokov.
- **Banská Bystrica – Radvaň:** Agnesa Magyarová 75, Emília Belanová a Anna Murgašová 70, Emília Skřivánková 65 rokov.
- **Banská Bystrica – Tr. SNP:** Ing. Vladislav Syruček 90, Ida Krokavcová 86 a Nora Poliaková 45 rokov.
- **Banská Bystrica – ZO gen. I. Gibalu – Fončorda:** Božena Bullová a Imrich Klibáni 90 rokov.
- **Banská Bystrica – Stred:** Filip Patráš 88, Katarína Styková 70 a Ing. Miroslav Polák 40 rokov.
- **Bardejov 1:** Anna Michaličková 89, Vincent Ondrejko 75 a Jozef Kohut 65 rokov.
- **Bardejov 2:** Anna Kubišová 88 a Eva Marinčinová 65 rokov.
- **Bardejov 3:** Peter Harom 30 rokov.
- **Brezno 1:** Július Žila 80 rokov.
- **Bystré:** Ján Andrek 60 rokov.
- **Bracovce:** Mária Hricová 89 rokov.
- **Blatné Revištia:** Mária Krásnovská 92 rokov.
- **Cigel':** Roman Nikmon 40 rokov.
- **Čaňa:** Miroslav Ňarjaš 60 rokov.
- **Čierny Balog:** Anna Zemková 87 a Jaroslav Kováčik 55 rokov.
- **Dolný Kubín:** Ľudovít Kudlík 88 a Mgr. Milan Lettrich 80 rokov.
- **Donovaly:** Vladimír Demčík 83 rokov.
- **Dolné Vestenice:** Mária Dvončová 90 a Štefan Chynoracký 85 rokov.
- **Dolná Krupá:** Agnesa Mihaľovičová 93, Ružena Škodová 75, Helena Cviková 60 a Anna Drgoňová 55 rokov.
- **Dobšiná:** Lucia Bachňáková 40 rokov.
- **Dunajská Streda:** JUDr. Nina Lefflerová 92 a Helena Chrenková 84 rokov.
- **Giraltovce:** Ján Mihok 96 a Mária Kisková 87 rokov.
- **Harmanec:** Jozef Kupčok 82 rokov.
- **Hrušov:** Ján Hajdúch a Ján Velebný 75 rokov.
- **Hnúšťa:** Pavlína Strúžoková 97, Helena Hlôšková 92 a Viera Petroková 70 rokov.
- **Hatalov:** Anna Lešková 85 a Miroslav Tkáč 60 rokov.
- **Humenné 1:** Ing. Vladimír Komanický 82 a Emília Blichová 75 rokov.
- **Chmeľová:** Ladislav Macculák 93 rokov.
- **Jarabina:** Anna Kovalčíková 90 rokov.
- **Klenovec:** Zuzana Medvedová 91, Margita Bálintová 83 a Pavel Dovala 80 rokov.
- **Košice – Západ:** Štefan Bača 75 rokov.
- **Košice – Juh:** Ondrej Pindroch 88 rokov.
- **Kremnica:** Rozália Marková 84 rokov.
- **Kolačno:** Jana Gašparíková 75 a Helena Duchovičová 65 rokov.
- **Krivé:** Dana Lazorová 45 rokov.
- **Lenartov:** Ján Kavulič 80 a Marián Dudra 45 rokov.
- **Liptovská Teplička:** Anna Muchová 97 a Mária Gigacová 87 rokov.
- **Levoča:** Štefan Sopko 97, Marta Bretzová 92, Oľga Dzurková 81, Ján Pitoňák 75 a Ján Vasko 50 rokov.
- **Lipany:** Martin Pavlovský 35 rokov.
- **Lučenec 1:** Oľga Pisárová 89

- a Zuzana Miešková 81 rokov.
- **Lučenec 2:** Jozef Ogorek 70 a Vratislav Král 30 rokov.
- **Lučenec 3:** Emília Ličková 85 rokov.
- **Lipovec:** Adriena Ferenčíková 80 a Marta Madová 70 rokov.
- **Eubietová:** Bruno Filadelfi 86, Júlia Hladlovská 83, Nadežda Jahodová 70, Dušan Fajfer 60 a Monika Fischerová 30 rokov.
- **Martin – Stred:** Anna Košaričianová 70 rokov.
- **Martin – Východ:** Jolana Pivarčiová 92 a Iveta Vrabcová 55 rokov.
- **Myjava:** Ján Martiš 83, Vasil Sadloň a Ing. Pavel Sadloň 70 rokov.
- **Medzibrod:** Magdaléna Sanitrová 88 rokov.
- **Medzilaborce:** Margita Hodorová 65 rokov.
- **Makov:** Ludmila Lučaničová 98 rokov.
- **Michalovce 1:** Anna Halasová 94, JUDr. Valentín Holda 91, Irena Buzikaiová 86, MUDr. Jozef Voskár 83, Andrej Gramata 82, Helena Šaraničová 81, Anton Kováč 80, Ing. Jozef Bobík a Rastislav Bašista 65, Ing. Oliver Petrik 55 rokov.
- **Miezgovce:** Ján Fraňo 70 rokov.
- **Nové Mesto n/Váhom: Imrich Gablech 101,** Mária Janegová 89, Marta Miklánková 83, Vladimír Ješko 81, Anna Podhradská 70 a Lucia Hrušovská 65 rokov.
- **Nacina Ves:** Jozef Tkáč 60 rokov.
- **Pohorelá:** František Tlučák 89, Júlia Haľaková 84, Júlia Borloková 82, Anna Šulejová 81 a Ing. Jaroslav Jánoška 50 rokov.
- **Prešov pri ZV SR:** PaedDr.

- Ján Škovránko 70 a Milan Kravec 65 rokov.
- **Prievidza:** Ľudmila Petrášová 93 rokov.
- **Petrovce:** Luba Čurliková 50 a Vladimír Petrič 20 rokov.
- **Petrovce n/Laborcom:** Štefan Maskal' 94 a Terézia Krajňaková 87 rokov.
- **Porúbka pri Sobranciach:** Alžbeta Poláková 84 rokov.
- **Revúca – ZO generála Viesta:** Pavol Hruška 86, Katarína Jakubovská a Dušan Kováč 75, Ján Kochan 70 rokov.
- **Rimavská Sobota – ZO Júliusa Bolfíka:** Pavel Moncol' 95, Edita Bakonyová 91, PaedDr. Pavel Lacko 88 a Jozef Vraniak 65 rokov.
- **Radvaň n/Laborcom:** František Demko 60 rokov.
- **Raslavice:** Dušan Remeta 70 rokov.
- **Snakov:** Mária Pizurová 70 rokov.
- **Sliach:** Zlatica Egryová 92 rokov.
- **Selce:** Daniel Hlinka 75, Anna Koctúrová a Ján Čunderlík 70, Ján Pažitka 65 rokov.
- **Stará Ľubovňa:** Pavol Škrada 86, Jozef Stašák 70 a Mária Vyšovská 65 rokov.
- **Senec:** Ladislav Neuwirth 85 rokov.
- **Strážske:** Ján Sivčo 91, Anna Vaľová 87, Imrich Meňovčík 85 a Anna Vojtková 65 rokov.
- **Sklabiňa:** Emília Kurhajcová 83 rokov.
- **Snina:** Mária Grundzová 82 rokov.
- **Sobrance:** Pavol Kačúr 95 rokov.
- **Svidník:** Andrej Kaputa 70 rokov.
- **Sačurov:** Mária Jancurová 65 rokov.

- **Šarišské Čierne:** Jozef Potičný 70 rokov.
- **Tlmače:** Zora Becková 70 a Andrea Švaralová 45 rokov.
- **Turany:** Paulína Muňková 90 rokov.
- **Tušice:** Milan Záhorský 60 rokov.
- **Trenčianske Teplice:** Ing. Viktor Sedlák, CSc. 85 rokov.
- **Trenčín 1:** Klára Kopecká 88, Anežka Samáková 85 a Štefánia Adamusová 82 rokov.
- **Trenčín 2:** Jozefína Brlejšová 97 a Júlia Munková 84 rokov.
- **Topoľčany 1:** Irena Hupková 87 a Anastázia Stanková 83 rokov.
- **Trnava 1:** Anna Kubošková 97 a Mária Nováková 82 rokov.
- **Utekáč:** Anna Becániová a Ján Vrabeľ 81, Jolana Furáková 70 rokov.
- **Vyšný Orlík:** Milan Kravčuk 70 rokov.
- **Vranov n/Topľou 3:** Oľga Rozkošová 70 rokov.
- **Zvolenská Slatina:** Veronika Škultétyová 89 a Mária Pavlíková 82 rokov.
- **Zvolen – Centrum 1:** Mária Hybská 93, Anna Ignaciková 85 a Ján Vachalík 70 rokov.
- **Zvolen – Zlatý Potok:** JUDr. Ivan Bartl 90 a Ing. Mária Ralslavská 70 rokov.
- **Zborov:** Mária Šoltýsová 87 rokov.
- **Žiar n/Hronom:** Júlia Kamenská 90, Valéria Kriváková 86 a Ľubomíra Henželová 65 rokov.
- **Žilina 1:** Miroslav Šavol 92 rokov.
- **Žilina 13:** František Marek 97 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

Zomrel čestný predseda SZPB generálporučík Ján Husák

Vo štvrtok 22. decembra 2016 zomrel vo vojenskej nemocnici v Ružomberku vo veku 93 rokov čestný predseda Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov genpor. Ján Husák, priamy účastník protifašistického odboja v SNP. Po jeho potlačení bojoval v partizánskej skupine Národný pomstiteľ, ktorá pôsobila v Trábečských vrchoch.

Počas vojenskej kariéry až do roku 1972 pôsobil na rôznych postoch v rámci ČSĽA. Do roku 1976 bol náčelníkom Kancelárie ministra národnej obrany ČSSR v Prahe a potom do roku 1986 slúžil na veliteľstve Varšavskej zmluvy v Moskve.

V rokoch 1989–1992 bol Ján Husák tajomníkom okresného výboru SZPB v Nitre a v rokoch 1992–1998 predsedom SZPB. V roku 1994 ho prezident Slovenskej republiky pri príležitosti 50. výročia SNP povýšil do hodnosti generálporučík vo výslužbe. Bol držiteľom desiatok domácich a zahraničných vyznamenaní.

Počas poslednej rozlúčky so

zosnulým (29. 12. 2016) predseda SZPB Pavol Sečkář zvýraznil, že generál Ján Husák patril medzi zakladajúcich členov Česko-

slovenského zväzu protifašistických bojovníkov a mal veľmi blízky a srdečný vzťah k účastníkom boja za národnú slobodu a k mládeži. Usiloval sa o obnovu postavenia účastníkov protifašistického odboja a o zlepšenie ich sociálnych istôt.

V mládeži videl nových stúpcov – členov SZPB a pokračovateľov zachovania tradícií boja za národnú slobodu. Hľadal príťažlivé formy práce s mládežou, bol zakladateľom športovo náučného partizánskeho chodníka Skýcov – Zlatno, ktorý sa od roku 1988 koná každoročne v Trábečskom pohorí a stal sa už regionálnou tradíciou.

Vybuďoval dobré vzťahy v medzinárodnej činnosti zväzu. Nadviazal na priateľstvá zrodené v krvavom boji proti fašizmu a nemeckému nacizmu v boji za slobodu. – r –

Navždy sme sa rozlúčili

- **Bratislava 9** s 91-ročnou Vierou Noskovou.
- **Dunajská Streda** s 90-ročnou Oľgou Obermauerovou.
- **Miezgovce** s 87-ročným RSDr. Dušanom Šišmišom.
- **Pohorelá** s 87-ročnou Annou Sýčovou – Kriváň.
- **Rožňava** s 84-ročným Jurajom Očkaikom.
- **Spišská Belá** so 69-ročným Štefanom Belerom.
- **Snina** s 90-ročnou Máriou Karascakovou.
- **Trenčín 1** s 81-ročným Jánom Hrušovským.

- **Trnava 1** s 89-ročnou Evou Štefánikovou.
- **Utekáč** so 76-ročnou Matildou Bienikovou.
- **Vyšný Komárnik** so 66-ročným Jánom Fričekom.
- **Topoľčany 2** so 76-ročným Michalom Gunišom.
- **Zemianske Kostol'any** s 89-ročnou Margitou Hudecovou.
- **Zvolenská Slatina** s 81-ročným Jánom Kulichom.

Česť ich nehnúcej pamiatke!

Funkcionár z Hrušového

Dňa 16. 11. 2016 sa dožil vzácneho jubilea 80-tyky Branislav Ostrovský z Hrušového, člen ZO SZPB v Lubine.

Pri tejto príležitosti mu OblV SZPB v Novom Meste nad Váhom udelil „Ďakovný list“, ktorý mu odovzdali jeho členovia Emil Janovic a Viliam Solovič.

Branislav Ostrovský je v Hrušovom už 40 rokov predsedom MS SČK, 18 rokov predsedom ZO JDS a dlhoročným členom DHZ (predsedom bol 14 rokov). Je vedúcim seniorského speváckeho súboru Dolinka od jeho založenia pred 18 rokmi. Taktiež je i členom Únie slovenských novinárov. **Viliam Solovič, snímka Elenka Rubaninská**

Sprava: Emil Janovic, Branislav Ostrovský, Viliam Solovič.

Blahoželáme

V týchto dňoch sa dožíva pekného životného jubilea 70 rokov, predseda ZO SZPB gen. Viesta Revúca Ján Kochan.

Členom SZPB je od roku 2002. Predsedom ZO SZPB je od roku 2012. Pod jeho vedením sa zintenzívnila činnosť organizácie, došlo k podstatnému rozšíreniu členskej základne a zlepšila sa spolupráca so školami. Svojimi nápadmi a aktivitami prispel k zviditeľneniu organizácie a propagácie protifašistického odboja. Za aktívnu prácu v prospech SZPB bol ocenený viacerými medailami.

Pri 70-tom jubileu obdržal „Pamätnú medailu“ za obetavú prácu pre rozvoj SZPB. Medailu mu odovzdal čestný podpredseda oblastného výboru v Rožňave Ján Debnár.

Oslávencovi do ďalších rokov želáme pevné zdravie, pohodu, hodne energie a tvorivých nápadov v prospech činnosti organizácie.

Výbor ZO SZPB gen. Viesta, Revúca

Vo veku 101 rokov zomrel generál Imrich Gablech

Dňa 16. 12. 2016 zomrel vo veku 101 rokov generál Imrich Gablech, jeden z posledných čs. pilotov, ktorí cez vojnu slúžili v britskom kráľovskom letectve RAF.

Po vyhlásení Slovenského štátu odletel 7. júna 1939 s vyzbrojeným lietadlom do Poľska.

Po tom, čo sa do útoku na Poľsko zapojil aj Sovietsky zväz, Gablech sa dostal do zajatia a bol odsúdený na päť rokov nútených prác za špionáž.

Keď nacistické Nemecko napadlo Sovietsky zväz, Gablecha z pracovného tábora prepustili a cez Archangelsk sa spoločne s Poliakmi dostal do Veľkej Británie. Tam krátko pôsobil v britskom letectve RAF.

Závažné zdravotné problémy mu však nedovolili pokračovať v kariére letca, preto bol vycvičený za leteckého kontrolóra. Tým bol až do konca vojny na letisku Coltishall ležiacom pri meste Norwich.

Ako dispečer pracoval aj po návrate do vlasti – najprv na letisku v Prahe-Ruzyni, potom v Havlíčkovom Brode. Vo februári 1949 bol ako väčšina „západniarov“ z armády prepustený. Dlho si nemohol nájsť prácu, nakoniec sa živil robotníckymi povolaniami.

V roku 2005 mu na Slovensku vyšla životopisná kniha *Hallo, Airfield-control, go ahead! (Spomienky vojnového pilota)*.

Vlani, pri príležitosti svojich 100. narodenín, bol povýšený do hodnosti generála.

- r -

Uznesenie Ústrednej rady SZPB

z 8. 12. 2016

I. Schvaľuje:

1. Správu o činnosti Predsedníctva ÚR SZPB a vyhodnotenie spomienkových zhromaždení 72. výročia SNP a 72. výročia KDO – DHD s pripomienkami.
2. Plán hlavných podujatí a plány práce Predsedníctva a ÚR SZPB na rok 2017.
3. Predbežný rozpočet SZPB na rok 2017.
4. Odvod z členských známok v roku 2017 sa určuje 2 € pre ZO SZPB.

II. Berie na vedomie:

1. Hodnotenie činnosti Oblastných výborov SZPB za 2. a 3. štvrťrok 2016 a plnenie úloh XVI. zjazdu SZPB uložené OblV SZPB.
2. Správu o plnení rozpočtu ÚR SZPB za 1. – 10. mesiac 2016.
3. Informáciu o konferencii Medzinárodného výboru vyhnancov a utečencov v Belehrade.
4. Informáciu o konaní XVII. Kongresu FIR v Prahe a o prijatí SZPB za člena FIR.
5. Informáciu o otvorení stálej expozície o vzniku a práci SZPB.
6. Informáciu o podpísaní Dohody so Spoločenstvom M. R. Štefánika.

III. Ukladá:

A. Predsedovi SZPB

1. Zvolať pracovnú poradu a školenie tajomníkov OblV SZPB k elektronizácii členskej základne. *T: máj – jún 2017*

B. Tajomníkovi ÚR SZPB

1. Realizovať Projekt elektronizácie evidencie členskej základne. Dopracovať pripomienky z praxe. *T: máj 2017*
Po dobu 2 rokov viesť evidenciu členov dvojmo. 1-krát na karte ako doposiaľ a 1-krát v elektronickej podobe.
2. Pripraviť list pre predsedu vlády SR vo veci navýšenia príplatku k dôchodku pre vojnových veteránov v spolupráci s členmi P ÚR SZPB J. Drotárom a K. Kunom. *T: 15. 12. 2016*

C. Podpredsedovi ÚR SZPB J. Drotárovi, tajomníkovi ÚR SZPB V. Longauerovi a vedúcemu organizačného oddelenia Z. Martonovi

1. Pripraviť po obsahovej a organizačnej stránke konferenciu na tému „Extrémizmus a súčasný neofašizmus a boj proti nim“. Navrhnuť, aké zmeny treba zaradiť do platných zákonov v súvislosti s bojom proti extrémizmu a čo doplniť do opatrení v súčinnosti s MŠ SR. Informovať na P ÚR SZPB v marci 2017. *T: máj – jún 2017*

D. Vedúcemu organizačného oddelenia

1. Spracovať a poslať metodický list k zhodnoteniu VČS Základných organizácií SZPB. *T: 20. 1. 2017*
2. Organizačne a obsahovo zabezpečiť konanie pracovnej porady tajomníkov oblastných výborov SZPB. *T: máj – jún 2017*

E. Vedúcej ekonomického oddelenia

1. Vyhodnotiť v zmysle Smernice o hospodárnení rozpočty Oblastných výborov SZPB za rok 2016. *T: P ÚR SZPB, máj 2017*

F. Oblastným výborom SZPB

1. Písomne zhodnotiť prípravu, priebeh, výsledky a zdôvodnenia VČS ZO SZPB. *T: 20. 2. 2017*
2. Zaslať plány činnosti, plány zasadnutí predsedníctiev a oblastných výborov SZPB, kalendáre podujatí a predbežné rozpočty na rok 2017. Uviest' na čo budú použité finančné prostriedky z príspevku ÚR SZPB. Taktiež uviesť pripravované prostriedky z projektov. *T: 20. 2. 2017*
3. Zabezpečiť správnu evidenciu výberu a zúčtovania členských známok, t. j. príjem pre OblV SZPB 3 € a výdaj pre ZO SZPB 2 € (bude evidencia príjmov aj výdajov) s účinnosťou príspevkových známok za rok 2017.

V Bratislave 8. decembra 2016

Ing. Pavol Sečkář, PhD., predseda SZPB

Kritika kraso-tanca o väzňoch koncentračného tábora

Tatiana Navka, krasokorčuliarska olympijská šampiónka, ktorá je manželkou tlačového tajomníka prezidenta RF Dmitrija Peskova, odpovedala na kritiku západných médií jej programu „Ladové obdobie“, počas ktorého bola odetá do uniformy väzenkyne koncentračného tábora.

„Samozrejme, že ma prekvapuje takáto reakcia. Ľudia si asi nepozreli tento výborný (taliancky) film, ktorý získal ocenenie na festivale v Cannes a aj tri

ceny Oskar. Náš program bol na tému tohto krásneho filmu – Life is Beautiful – Život je krásny,“ povedala pre televíziu Life.

„Ak čestne, nemám k tomu čo povedať. V našom projekte sa nie prvýkrát spracúvajú témy vojny, ja osobne nie prvýkrát korčuľujem v rovnošate väzňov koncentrákov. Toto je naša tvorba, a donedávna nevyvolávala vo svete žiadnu reakciu. Znamená to teda, že nútime ľudí zamyslieť sa“, dodala.

Podľa vz.ru, 28. 11. 2016

Novomeského Nitra 2017

Viesť mladých k antifašizmu môžeme rôznymi cestami a na jednu z nich by sme chceli upriamiť vašu pozornosť.

Organizátori literárnej súťaže pre mladých autorov s názvom Novomeského Nitra tento rok pridali jednu novú tematickú kategóriu s názvom Antifašista Novomeský. Záštitu

nad touto kategóriou prebral veľvyslanec RF na Slovensku A. L. Fedotov.

V mnohých mladých ľuďoch drieme talent spisovateľa, z času na čas niečo napíšu pre

seba, „do šuplika“. Dajte preto, prosím, o tejto súťaži vedieť mladým vo vašom okolí.

Podrobnejšie informácie o súťaži a presné pravidlá nájdete na: <http://slnnr.film.sk/2016/11/13/novomeskeho-nitra-2017/>

Artur Bekmatov

POZVÁNKA

ZO SZPB č. 2 v Brezne vás pozýva na 40. ročník tradičného turisticko-lyžiarskeho Pochodu vďaka po stopách osloboditeľov, ktorý sa uskutoční 21. januára 2017.

Viac o podujatí na www.szpb.sk

Sedem fráz, ktoré úspešní nepoužívajú

Úspech sa nikdy nedostaví zo dňa na deň. Obsahuje roky tvrdej práce, postupovanie po maličkých systémových krokoch. Úspech si vyžaduje flexibilitu a starostlivú analýzu toho, čo sa deje v našich životoch. Tu je zopár fráz, ktoré si úspešní určite vyradili zo slovníka.

Neznášam svoju prácu

Platí pravidlo, že vždy sa treba snažiť byť objektívnym a udržať si neutralitu. Pamätať si, že pred všetkými obvineniami, ktoré budeme na ňu šíriť, musíme najprv zvážiť všetky jej klady a zápory.

Nie je to fér

Úspešní ľudia sa nikdy nestiažujú, že ich snahy ostali nepovšimnuté alebo sa im nedostalo zaslúženej pochvaly. Všetci sa stretávame s nespravodlivosťou, preto treba vedieť správne zaobchádzať so svojou osobnou dôstojnosťou. Musíme vedieť prečo je v živote také dôležitá.

Nie je to tak, ako to vyzerá

Túžba po zmene je kľúčovou zásadou všetkých úspešných ľudí. Čím ľahšie budeme schop-

ni prijať nové veci, reagovať na nové veci, tým skôr dosiahneme prielom vo svojom odbore.

Toto nie je moja práca

Naopak, úspešní ľudia vždy radi pomôžu, aby sme pri ich boku uspeli rovnako ako oni (v tomto sú vraj príkladne unikátni Američania – pozn. Bojovník). K najdôležitejším aspektom na dosiahnutie úspechu patrí mať schopnosť pra-

covať v tíme a voči ostatným byť rovnako veselý a priateľský.

Je to nemožné

Nenazerajme na svoje ťažkosti ako na prekážky, ale ako na zaujímavé výzvy v neuveriteľnom dobrodružstve života. Určite ich vyriešime oveľa jednoduchšie.

Nedokázal som to vtedy, nedokážem to ani teraz

Ak sa nám aj nepodarí vyriešiť dôležitú úlohu, nezúfajme. Vychytku ničomu neprospeje. Radšej sa poučme z minulých chýb a naučme sa z nich odrážať vpred.

Nemám na výber

K dispozícii máme vždy obrovské množstvo príležitostí. Úspešní si vždy nájdu spôsob, ako si vytvoria vlastnú cestu k úspechu. Aj my sa toho držme a hľadáme ju. *Podľa hlavných správ*

Novoročné želanie
7 úspešných dní v každom týždni, 52 týždňov naplnených láskou, 12 mesiacov pevného zdravia a šťastia po celý rok 2017.

ZRNKÁ HUMORU

Dvaja mládenci sa bavia po silvestrovskej noci:

„Dedko mal pravdu, keď mi hovoril, že do toho erotického klubu nemám chodiť, že tam sú veci, ktoré by som nemal vidieť.“

„Prosím ťa, čo si tam videl?“
„Dedka.“

* * *

Manželia práve veselo zapí-

jajú príchod nového roka, keď náhle manželka zosmutnie.

„Čo je?“ pýta sa manžel.

„Ale,“ hovorí manželka „práve som si uvedomila, že mám všetky šaty z minulého roku.“

* * *

Otec dal dvadsaťročnému synovi na Silvestra sto korún a povedal: „Tu máš a o polnoci si pripi na moje zdravie!“

„Ale vlani si mi dal dve stovky!“ Protestuje syn.

„Lenže tento rok sa cítim omnoho lepšie...“ Pritvrdzuje otec.

* * *

„Tak čo, ako si prežil posledného Silvestra?“

„Ale... najprv som nevedel, kam mám ísť a teraz si nemôžem spomenúť, kde som bol.“

pomôcky: ODBA, PAO, UIL	eroticky založený človek	zárodok rastliny	zaháďže špinou	autor výroku: VOLTAIRE	zbav nečistoty vodou	rímska šestka	maďarské ženské meno	stará strelná zbraň	citoslovce radosti		2. časť tajničky	farbitost	oraním ubrala
najvyššia karta				zhotovilo vitím						Park kultúry a oddychu			
hrdina				1. časť tajničky solemizačná slabika						pokolenie čínska šachová figurka			
4. časť tajničky						skypilo motlikou nedobre							
skrátka					chem. zn. zinku chorľavie			listnatý strom prachový sneh					
odlišná				muž súhlas				riečka v Poľsku úžky horský chodník					
skratka knokautu			plošné miery kanón			skratka na recepte putovania				riečka v Kazachstane otec			
	otázka na spôsob	lámka lesklý náter			notový zápis predložka					chem. zn. tantalu otrava			
3. časť tajničky												chem. zn. telúru	značka abvoľtu
usadenina rozťoku					grafická značka tónu				príbuzná				
orgán zraku				raj					šaty				

Správne vylúštenie tajničky z č. 24 znie: ...najradšej rany, ktoré spôsobili. Knihu posielame Mikulášovi Dvončovi do Košíc.

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovnik@szpb.sk.

HISTORICKÝ KALENDÁR

18. január 1940 – Na Slovensku je prijatý zákon o všeobecnej brannej povinnosti.

18. január 1944 – V Leningrade bola prvý raz po 872 dňoch pretrhnutá blokáda, mesto bolo úplne oslobodené 27. januára 1944.

Podľa V. Putina iba za štyri mesiace konca roku 1941 a začiatku 1940 v Leningrade zahynulo 360 tisíc ľudí. Približne rovnaké straty mali V. Británia a ČSR za celú 2. sv. vojnu.

18. január 1945 – Oslobodený je Krakov a Vranov nad Topľou.

19. január 1945 – Červená armáda oslobodzuje Prešov, Košice a Svidník.

19. január 1946 – Začiatok práce Medzinárodného vojnového tribunálu odsudzujúceho nemeckých vojnových zločincov.

20. január 1942 – Na konferencii vo Wannsee (Berlín) je prijaté „ konečné riešenie židovskej otázky“.

20. január 1945 – Jednotky 1. čs. armádneho zboru v ZSSR oslobodili Zborov a Bardejov.

21. január 1945 – Počas Krvavej nedele boli špeciálnymi jednotkami SS, protipartizánskou jednotkou Edelweiss a Heimatschutz vypálené obce Kľak (zahynulo 84 civilistov) a Ostrý Grúň.

22. január 1942 – V Kujbyseve je podpísaná dohoda o pôžičke, ktorú sovietska vláda poskytne na vydržiavanie čs. brigády v ZSSR.

23. január 1942 – Československí a poľskí exiloví predstavitelia podpísali v Londýne deklaráciu o predpokladanom vytvorení konfederácie oboch štátov po vojne.

23. január 1945 – Vláda a snem Slovenskej republiky vyhlásili vernosť fašistickej ideológii, Adolfovi Hitlerovi a spójenectvu s Veľkonoemeckou ríšou.

23. január 1945 – Oslobodená je Rožňava a Jelšava.

24. január 1945 – Adolf Hitler nechal zničiť pamätník víťazstva Nemcov v 1. sv. vojne pri Tannenbergu (Grunwald).

24. január 1945 – Oslobodená je Stará Ľubovňa.

25. január 1945 – Sformovanie 1. zmiešanej leteckej divízie v ZSSR v poľskom meste Przemysl. Bojová činnosť 1. stíhacieho a 3. bitevného pluku divízie začala 14. apríla 1945. 2. stíhací pluk dokončoval preškolenie pilotov.

26. január 1942 – V Severnom Írsku sa vylodil prvý kontingent amerických expedičných vojsk vyčlenených na boje v Európe, na čo írsky premiér Éamon de Valera podal protest.

26. január 1943 – V Mauthausene je popravených ďalších 30 odbojárův a ich rodinných príslušníkov, spolupracovníkov výsadkovej skupiny Antrpoid.

27. január 1943 – 1. čs. samostatný poľný prapor v ZSSR získava svoju bojovú zástavu.

27. január 1945 – Vojská 1. čs. arm. zboru v ZSSR oslobodzujú Levoču, 4. ukrajinského frontu Spišskú Novú Ves.

27. január 1945 – Červená armáda oslobodzuje Osvienčim.

28. január 1939 – Nemecký zmocnenec pre hospodárstvo vydal smernicu na použitie vojnových zajatcov ako robotníkov; začali byť zriadené zajatecké tábory, ktoré by mohli pojať až 10 tisíc mužův, v ktorých by boli zajatci používaní na najrôznejšie práce, predovšetkým v priemysle. A to napriek výslovnému zákazu medzinárodným právom.

28. január 1943 – V Berlíne je uverejnený rozkaz o „totálnej mobilizácii“.

28. január 1945 – Oslobodený je Poprad, Starý Smokovec, Kežmarok a Svit.

29. január 1942 – Podpis zmluvy o spójenectve medzi ZSSR, V. Britániou a Iránom. ZSSR a V. Británia sa zaviazali brániť Irán všetkými možnými prostriedkami pred Nemeckom a ďalšími potenciálnymi agresormi.

29. január 1945 – 1. čs. partizánska brigáda M. R. Štefánika prenikla do Liptovského Hrádku a udržala ho až do 31. januára kedy tam dorazila partizánska brigáda Stalin a vzápätí aj 1. brigáda 1. čs. armádneho zboru v ZSSR.

29. január 1945 – Sovietske a čs. jednotky oslobodzujú osady vo Vysokých Tatrách.

30. január 1942 – Adolf Hitler oznamuje, že do konca vojny zlikviduje všetkých Židův.

30. január 1943 – Príslušníci 1. čs. samostatného poľného praporu v ZSSR skladajú prísahu a 1. februára 1943 odchádzajú na front. Z 974 jeho príslušníkov (26 dôstojníkov, 10 praporčíkov, 237 poddôstojníkov a 663 vojakův) je 123 slovenskej národnosti.

30. január 1945 – Do konca januára 1945 nemeckí a slovenskí fašisti popravili v Kremníčke 747 slovenských vlastencův.

31. január 1945 – Vojská 40. armády 2. UF a v jeho rámci rumunské vojská oslobodili Brezno.